

מקלטים פרטיים בבתים משותפים

מבוא

הליך איסוף הממצאים לדוח הביקורת החל בחודש יולי 2023, כשלושה חודשים לפני אירועי ה-7 באוקטובר 2023, אשר כללו מתקפה רצחנית של ארגון החמאס על בסיסי צה"ל ויישובי עוטף עזה, וכן שיגור אלפי רקטות לעבר ריכוזי אוכלוסייה בלב מדינת ישראל, אשר נמשך עשרות ימים במסגרת מלחמת "חרבות ברזל" וגם נכון לכתיבת דוח הביקורת.

במקביל, מנהלת מדינת ישראל מערכה, בעצמות נמוכה יחסית בשלב זה, נגד ארגון חיזבאללה הפועל בדרום לבנון, אשר לפי הערכות מודיעין, מחזיק בארסנל רקטי של כ-150 אלף טילים בטווחים בינוניים וארוכי טווח.

בשתי חזיתות הלחימה ועקב ירי רקטי מסיבי לעבר ישובים בקרבת הגבולות וכן היעדרם של אמצעי מיגון מספקים לתושבים בחלק מהישובים בטווח הלחימה, נאלצה המדינה להורות על פינוי עשרות אלפי אזרחים לישובים קולטים המרוחקים מטווח הלחימה ו/או במרכז ובדרום הארץ. דוח מבקרת העירייה בנושא "היערכות לשעת חירום" שנערך בשנת 2022¹, התייחס בין יתר הנושאים, לשאלת אוכלוסייה חסרת מיגון וצוין בו כי שימוש בחניונים ציבוריים נבחן כפתרון מיגון תת-קרקעי לתושבים ללא מיגון, המתווספים ל-37 מקלטים ציבוריים² הקיימים ברחבי העיר.

המלחמה הנוכחית הוכיחה, שוב, את חשיבות קיומם של אמצעי מיגון לאוכלוסייה האזרחית על תחזוקתם השוטפת, בין במקלטים ציבוריים ובין במיגון הקיים בבתים משותפים, אף לאור העובדה כי תושבים בחרו ללון במקלטים ולא להסתכן ולהסתפק בשהייה בחדר מדרגות בעת אזעקה.

הביקורת מדגישה את הצורך בניהול מידע על בניינים שיש בהם מקלטים פרטיים משותפים, בעיקר לצורך ניהול מלא ומדויק של מאגר חשוב עוד יותר - תושבים שאין להם מענה מיגוני כלל.

רקע לדוח

1. מקלט משמש כאמצעי מיגון בשעת חירום ולפיכך, חשוב שהוא יהיה פנוי מחפצים ומוכן לאכלוס דיירי הבניין בכל עת.
2. סעיף 14(א) לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951 (להלן - **חוק ההתגוננות**) קובע, כי "בכל בית או סמוך לו יהיה מקלט שישמש בעיקרו את דיירי הבית ובני אדם הרגילים לבקר בו", החל משנת 1951 הוקמו מקלטים ציבוריים.
3. לפי הנחיית פיקוד העורף, החל משנת 1972 קיימת חובה לבנות מקלטים משותפים בבנייני מגורים על מנת לקרב את מקומות המיגון לתושבים, ובשנת 1992, לאחר מלחמת המפרץ הראשונה, נקבע כי יש לבנות מרחבים מוגנים בבתים מגורים: מרחב מוגן דירתי (ממ"ד), מרחב מוגן קומתי (ממ"ק) או מרחב מוגן מוסדי (ממ"מ).

¹ פורסם בדוח מספר 43.

² ראו דוח בנושא "מקלטים ציבוריים" המפורסם בדוח הנוכחי לשנת 2023.

4. לפי סעיף 52 לחוק המקרקעין, תשכ"ט-1969, מקלט בבניין משותף מוגדר כרכוש משותף המיועד לשמש את כל בעלי הדירות או מרביתם.
5. לפי חוק ההתגוננות וה"מנחה לתחזוקת מקלטים ולשימוש דו-תכליתי במקלטים ברשויות המקומיות", שפרסמה מפקדת פיקוד העורף ביוני 2014 ועודכן ביולי 2019 (להלן - **מנחה לתחזוקת מקלטים**), האחריות לתחזוקת מקלטים בבתים משותפים חלה על דיירי הבית ו/או על ועד הבית, בעוד שהאחריות לבקרה ואכיפה של נושא זה מוטלת על הרשות המקומית, בהתאם להנחיות "מפרט תדירות בדיקת מרכיבי המקלט" המפורסם במנחה הנ"ל.
- גם לפי חוק עזר לראשון לציון (שמירת הסדר והניקיון), התשמ"ט-1988 (להלן - **חוק עזר עירוני**)³, "בעל נכס או המחזיק בו חייב לשמור על ניקיון המקלט ולבצע בו כל תיקון ושינוי שיידרש, על מנת שיהיה אפשר להשתמש בו בכל עת שיהיה צורך בכך". [סעיף 111.ב].
6. האחריות על ביצוע בקרה על תחזוקת מקלטים בבתים משותפים חלה על החברה לביטחון וסדר ציבורי (להלן - **החברה לביטחון**). בדצמבר 2020 מונתה עובדת אגף חירום בחברה לביטחון לתפקיד אחראית מקלטים בבתים משותפים (להלן - **עובדת החברה**).
7. מסגרת נורמטיבית:
 - חוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951.
 - חוק עזר לראשון לציון (שמירת הסדר והניקיון), התשמ"ט-1988.
 - "מנחה לתחזוקת מקלטים ולשימוש דו-תכליתי במקלטים ברשויות המקומיות", שפרסם פיקוד העורף ביוני 2014 וביולי 2019.
 - "נוהל אחזקת מקלטים פרטיים משותפים", שפרסם פיקוד העורף במרץ 2011 (להלן - **נוהל אחזקת המקלטים פקע"ר**).
 - "מנחה להכנת תוכנית מיגון רשותית", שפרסם פיקוד העורף במרץ 2010 (להלן - **מנחה תוכנית מיגון**).
 - "תוכנית מיגון עירונית" מעודכנת לשנת 2020.
 - חוזר מנכ"ל משרד הפנים בנושא "תקציב הג"א מקומי (התגוננות אזרחית) לשנת 2021 - הנחיות להכנסה" (מספר 10/2020) מנובמבר 2020 וחוזר מנכ"ל בנושא "הנחיות המנהל הכללי בנושא תקציב הג"א לרשויות המקומיות לשנת 2023" (מספר 11.1) מנובמבר 2022.
 - נוהל החברה לביטחון בנושא "אחזקת מקלטים משותפים" ממרץ 2013 (להלן - **נוהל החברה לביטחון**).

עבודת הביקורת

1. מטרת הביקורת הייתה לבחון את מנגנון הבקרה והאכיפה של העירייה על אחזקת מקלטים בבתים משותפים, בהתאם להנחיות פיקוד העורף בנושא.
2. הביקורת כללה בין היתר, את הפעולות הבאות:
 - א. פגישות עם סגן מנכ"ל החברה לביטחון, מנהל אגף החירום ועובדת החברה.

³ בשנת 1977 אימצה העירייה נוסח חוק עזר לדוגמה בנושא המבוקר, שפרסם משרד הפנים. בשנת 2022 אישרה המועצה את ביטול חוק העזר, לאור קיומם של סעיפים רלוונטיים לנושא בחוק העזר עירוני.

- ב. שיחות ו/או התכתבויות עם עובדי מינהל הנדסה, האחראים על מערכת מידע גאוגרפית GIS - עירונית, מנהל מחלקת מבנים מסוכנים וסגן מנהלת אגף רישוי ופיקוח על הבנייה במינהל הנדסה (להלן - **מנהל מחלקת מבנים מסוכנים**), סגנית גזברית העירייה להכנסות ומנהל מחלקת בקרה ופיקוח במינהל הכספים.
- ג. עיון בהוראות חוק ונהלים בנושא המבוקר.
- ד. עיון במסמכים רלוונטיים נוספים.
3. הביקורת נערכה בחודשים יולי עד אוקטובר 2023.
4. טיטות הדוח הועברו להתייחסות המבוקרים.

תגובת מנהל מחלקת מבנים מסוכנים:

"במסגרת עבודתי לא טיפלתי בנושא מקלטים בבניינים, אני מבצע בדיקות של מקלטים רק כאשר אני מקבל קריאה מבעלי הבניינים על קיום סכנה במקלטים. בעיר ראשון לציון קיימים נכון לזמן הביקורת, 1,853 מבנים שהוגדרו בסיכון רעידת אדמה ונבנו לפני שנת 1980. הרשימה הנ"ל הועברה אליכם על-ידי מהנדסת... בתאריך 15 באוקטובר 2023."

ממצאים

1. רקע

1.1. סעיף 12 לחוק ההתגוננות קובע, כי "רשות מוסמכת⁴ רשאית להורות לכל רשות מקומית שבתחום פעולתה של הרשות המוסמכת... להבטיח את התקנתם של מקלטים ואת החזקתם התקינה

על-ידי בעלי בתים... בהתאם לדיני ההתגוננות האזרחית".

בספטמבר 2019 כתב מפקד פיקוד העורף בין היתר, לראשי רשויות מקומיות ולקציני ביטחון רשויות מקומיות (להלן - **מכתב פיקוד העורף**), כי בהתאם לסמכותו לפי סעיף 12(א)(2) לחוק ההתגוננות:

"הריני מורה לרשויות המקומיות להבטיח את החזקתם התקינה של המקלטים הפרטיים המשותפים בשטחן על-ידי בעלי הבתים, במצב המאפשר את השימוש בהם בכל עת שיהיה צורך בכך.

לשם מימוש אחריות זו, על הרשויות המקומיות לנקוט את הצעדים הבאים:

- (1) לבצע ביקורות שוטפות במקלטים הפרטיים המשותפים ולפעול לשיפור כשירותם בהתאם לממצאים.

- (2) לבצע אכיפה במקלטים הפרטיים המשותפים אשר התקבל מידע לגביהם המעיד כי החזקתם אינה מתבצעת באופן תקין."

1.2. תקן עובדים

חוזרי מנכ"ל משרד הפנים, העוסקים בהנחיות להכנת תקציב הג"א של הרשות המקומית, קובעים את מספר התקנים של עובדי אגף החירום הנדרשים לערוך בקרה על מקלטים פרטיים משותפים:

⁴ "ראש הג"א, מפקד הג"א מחוזי או כל אדם שהוסמך בכתב על-ידי ראש הג"א להיות רשות מוסמכת."

- תקציב לשנת העבודה 2021 (מחזור מנכ"ל 10/2020):
היקף כח האדם המוקצה לפיקוח ובקרה על מקלוט פרטי ומשותף בשטחי הרשות
"יחושב לפי בקר אחד לכל 1,500 מקלטים, מתוך התקינה הקיימת במערכי הרשות/הפיקוח
העירוני [ללא תוספת כח אדם]".
- תקציב לשנת 2023 (מחזור מנכ"ל 11.1):
"כח אדם לפיקוח ובקרה על מקלוט משותף. עד 500 מקלטים משותפים - חצי משרה; מעל 500
מקלטים - משרה מלאה."
לפי שני חוזרי מנכ"ל הנ"ל, "רשויות שאין באפשרותן לאיים או להרכיב כח-אדם לאחזקת
המקלטים ופיקוח עליהם, תעסקנה במסגרת התקציב המיועד לנושא זה, קבלנים שיופעלו על-ידי
הרשות המקומית, בהתאם למפרט לאחזקת מקלטים שמפורסם על-ידי פיקוד העורף".
לפי הערכת החברה לביטחון, שנכתבה בתוכנית עירונית "ראשון ממוגנת"
מעודכנת לשנת 2020 (להלן - **מסמך תמי"ר**), קיימים בעיר כ-2,500 מקלטים
בבתים משותפים.

עד להנחיות להכנת תקציב לשנת 2023, נדרשה החברה לביטחון להעסיק שני
עובדים לביצוע פיקוח ובקרה על מקלטים פרטיים או לחלופין, להעסיק קבלן
חיצוני שיבצע את העבודה עבורה. בפועל, החל משנת 2020 מועסקת רק עובדת
אחת המבצעת את הפיקוח על המקלטים הפרטיים, ללא הסתייעות בקבלן חיצוני.

החל משנת 2023, לפי חוזר מנכ"ל, הרשות נדרשת להעסיק רק עובד אחד במשרה
מלאה - **תקין**.

2. פרסום לתושבים

כאמור, האחריות על תחזוקת המקלט בבית משותף חלה על דיירי הבניין ו/או ועד הבית.
הפרסום בנוגע לאחריות התושבים לתחזוקת המקלטים בבתים המשותפים מוצג באתר
החברה לביטחון, תחת הכותרת "היערכות לשעת חירום"⁵:

היערכות לשעת חירום

גיבוש תפיסת העירייה לחירום וכתיבת נהלים.
הכשרת עובדי העירייה ומתנדבים באמצעות הדרכות, תרגילים וביקורות לרענון הידע ולשמירת הכשירות
הצטיידות באמצעים ובמערכות.
הכנת מרכז השליטה העירוני ושלוחותיו.
מתן שירותים חיוניים לתושב.
הכשרת מערך המקלטים העירוני, **לרשימת המקלטים הציבוריים** הקל/י **כאן**.
מקלט משותף בבניין פרטי יעודו לשמש משקלט בשעת חירום על פי החוק.
אחזקה וטיפול שוטף במקלט משותף באחריות דיירי הבניין.
במקרה של השתלטות על המקלט ו/או הפיכתו למחסן ניתן לפנות לחברה לבטחון באמצעות מוקד 106.
המוקד העירוני שולח מפקח המתריע לפנות את הציוד מהמקלט.

שירותי העירייה בשעת חירום

⁵ <https://www.rlz-bitachon.co.il/?CategoryId=162>

באתר העירוני כלל אין מידע בנושא החזקת מקלטים פרטיים משותפים, לרבות הפנייה לאתר החברה לביטחון.

כמו כן, נמצא כי בניגוד לפרסומים של רשויות אחרות בנושא, הפרסום העירוני אינו כולל רשימת הנחיות לדיירים בנוגע לאחזקת מקלטים פרטיים, רשימת ציוד נדרש במקלט, רשימת כתובות מקלטים בבתים משותפים, הפניה להנחיות פיקוד העורף בנושא אחריות זו ו/או הפניה לחוק העזר העירוני בנושא.
[ראו נספח א' - דוגמאות לחלק מהפרסומים באתרי רשויות אחרות]

מומלץ להוסיף הפנייה באתר העירייה לעמוד הרלוונטי באתר החברה לביטחון העוסק בתחזוקה וטיפול במקלטים משותפים. כמו כן, מומלץ להרחיב את הפרסום באתר החברה לביטחון בנושא זה, בדומה לפרסומי רשויות מקומיות אחרות.

תגובת סמנכ"ל החברה לביטחון:

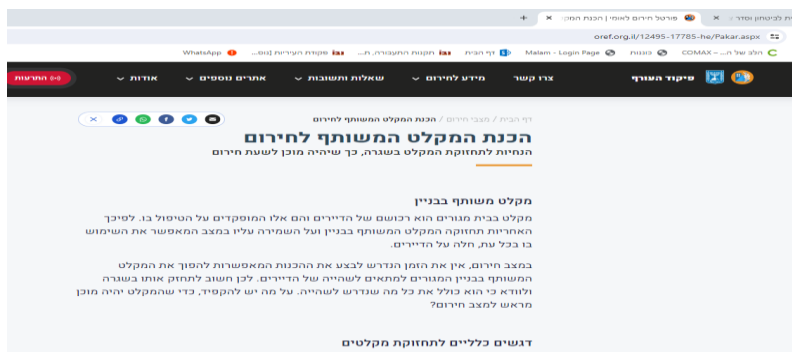
"התווסף לדף האינטרנט של החברה והעירייה קישור להסבר מפורט לגבי הנחיות לתחזוקת מקלטים משותפים מאתר פיקוד העורף."

להלן מאתר החברה לביטחון המעודכן, כולל הפנייה להנחיות באתר פיקוד העורף בנושא "הכנת המקלט המשותף לחירום":

היערכות לשעת חירום

גיבוש תפיסת העירייה לחירום וכתובת נהלים.
הכשרת עובדי העירייה ומתנדבים באמצעות הדרכות, תרגילים וביקורות לרענון הידע ולשמירת הכשירות המבצע הצטיידות באמצעים ובמערכות.
הכנת מרכז השליטה העירוני ושלוחותיו.
מתן שירותים חיוניים לתושב.
הכשרת מערך המקלטים העירוני, **לרשימת המקלטים הציבוריים** הקלקי/ [כאן](#).
מקלט משותף בבניין פרטי יעודו לשמש משקל בשעת חירום על פי החוק.
אחזקה וטיפול שוטף במקלט משותף באחריות דיירי הבניין.
במקרה של השתלטות על המקלט ו/או הפיכתו למחסן ניתן לפנות לחברה לבטחון באמצעות מוקד 106.
המוקד העירוני שולח מפקח המתריע לפנות את הציוד מהמקלט.
הכנת המקלט המשותף לחירום - הנחיות לתחזוקת המקלט בשגרה הקלקי/ [כאן](#)

להלן מהאתר העירוני המעודכן, כולל התייחסות לנושא "הטיפול במקלט בבניין מגורים משותף" והפנייה להנחיות באתר פיקוד העורף בנושא "הכנת המקלט המשותף לחירום":

הטיפול במקלט בבניין מגורים משותף

- מקלט משותף בבנין מגורים מרני יעודד לשמש מקלט בשעות חירום על פי החוק.
- אחזקה וטיפול שוטף במקלט המשותף הים באחריות דיירי הבנין.
- במקרה של השתלטות על המקלט /או הפיכתו למחסן ניתן לפנות לחברה לבטחון באמצעות המוקד העירוני 106, המוקד ישלח ספקה שימריע לפנות את הציוד מהמקלט.
- להנחיות פיקוד העורף לחזוקת המקלט המשותף בשגרה - לחצו כאן >

3. מאגר מידע רשותי

3.1 סקר מיגון עירוני

לפי נוהל אחזקת המקלטים פקע"ר, איתור כלל המקלטים בבתיים המשותפים ובניית מאגר מידע, יבוצעו מתקציב היטלים שגובה הרשות המקומית או במימון המדינה.

נמצא כי העירייה לא ערכה סקר מיגון עירוני לאיתור כלל המקלטים בבתיים משותפים, ולא מנוהל בחברה לביטחון מאגר מידע מלא של כלל המקלטים. מפרסומים שונים עולה, כי מספר רשויות מקומיות ערכו סקרי מיגון, לרבות מקלטים משותפים. בעריכת אותם סקרים הסתייעו הרשויות בפיקוד העורף (חיילים שהשתתפו בעריכת הסקר/סוקרים מחברה חיצונית) - ראו נספח ב'.

3.2 מיפוי מקלטים

א. במנחה תוכנית מיגון, נקבע בנוגע למיפוי שטחים מוגנים:

"המיפוי ברשות יכול את כל השטחים המוגנים, לסוגיהם השונים. ברשויות המשתמשות במערכות מידע הנדסיות (GIS), מומלץ ליצור שכבות מיוחדות למיפוי השטחים המוגנים והאוכלוסייה ולאפשר עיבוד הנתונים על-פי המפתחות שיפורטו בהמשך... שלבי המיפוי יהיו כדלקמן:

1. מיפוי המקלטים הפרטיים או משותפים יכול להתבצע על-ידי חישוב כלל התחלות הבנייה הפרטיות **משנת 1972 עד שנת 1992, שכן בשנים אלו חלה חובת בניית מקלטים פרטיים.**

2. מיפוי הממ"דים יכול להתבצע על-ידי חישוב כלל התחלות הבנייה משנת 1992 ואילך (משנה זו בניית הממ"דים מחויבת בחוק)...

9. בשלב הבא יסומנו על-גבי המפה המבנים והמוסדות (לפי קווי הבניין של המבנה). הסימון על-גבי המפה יבוצע על-פי המפתח הבא:

סוג המבנה	צבע הסימון במפה
מבני מגורים שיש בהם ממ"ד או ממ"ק	לבן
מבני מגורים שיש בהם מקלטים פרטיים	לבן
מקלטים ציבוריים	כחול
מקלטים במבני ציבור של הרשות	צהוב
מקלטים ומרחבים מוגנים במבני מסחר ושירותים	חום

סוג המבנה	צבע הסימון במפה
מבנים ציבוריים ופרטיים בעלי תווח תת-קרקעי	ירוק
מבנים ללא מיגון	אדום
מוסדות חינוך	סגול

10. המבנים שסומנו על-גבי המפה בצבע לבן יוצאו מתוך נתוני החישובים יחד עם האוכלוסייה המתגוררת בהם..." [ההדגשות אינן במקור]

ב. נוהל אחזקת המקלטים פקע"ר מפרט את השיטה לאיתור מקלטים אלה: "איתור המקלטים הוא מהלך חד-פעמי ובו הרשות נדרשת לאסוף את כלל הנתונים בתחום סמכותה." הנתונים הנדרשים לפי הנוהל, הם: כתובת המקלט, בתים אותם משרת המקלט ופרטי ועד בית (שם, כתובת למשלוח ותיאום).

מהאמור עולה כי כבר בשנת 2010 פורסמו הנחיות פיקוד העורף, למפות את המקלטים הפרטיים בבניינים משותפים.

ג. חשיבות יישום ההנחיה נובעת גם מהכתוב במנחה לתחזוקת מקלטים, בנוגע לתחזוקת מקלטים בבתים משותפים: "...במדינת ישראל קיימים כ-100 אלף מקלטים פרטיים משותפים, כשחלקם אינם מתוחזקים כראוי על-ידי דיירי הבתים ואינם ברמת כשירות נאותה." [ההדגשה אינה במקור]

כמו כן, במנחה לתחזוקת מקלטים נקבעה הנחיה בנוגע לאיתור מקלטים פרטיים משותפים:

נוסח המנחה משנת 2014	נוסח המנחה משנת 2019
"איתור המקלטים הוא מהלך חד-פעמי שבו הרשות נדרשת לאסוף את נתוני המקלטים שבתחום סמכותה, לרבות כתובת המקלט, בתי האב שלהם מיועד המקלט, פרטי ועד הבית."	"איתור המקלטים הוא מהלך חד-פעמי שבו הרשות נדרשת לאסוף את נתוני המקלטים שבתחום סמכותה, לרבות כתובת המקלט, בתי האב שלהם מיועד המקלט, פרטי ועד הבית."
"שמירת המידע תיעשה במערכת שימור הידע הפנימית ברשות המקומית ובאחריותה."	"שמירת המידע תיעשה במערכת שימור הידע הפנימית, מערכות GIS רשותיות ברשות המקומית ובאחריותה."

ד. לפי מסמך תמי"ר, קיימים בעיר "כ-2,500 מקלטים משותפים (הערכה)". [ההדגשה אינה במקור]

המשמעות היא שבניגוד להנחיות פיקוד העורף, לא נערך מיפוי של מקלטים בבתים משותפים בעיר והמידע בחברה לביטחון הוא הערכה בלבד.

3.3 מקורות מידע עירוניים

במטרה לנסות לאתר מידע על בנייני מגורים שנבנו בין השנים 1972 עד 1992 (כמפורט במנחה תוכנית מיגון), שבאמצעותו יהיה ניתן למפות, ולו באופן חלקי, את המקלטים המשותפים באותם בניינים, פנתה הביקורת לגורמים עירוניים המנהלים מאגרי נתונים שונים:

- מינהל הנדסה - מידע במערכת הגאוגרפית GIS

במסמך תמי"ר לשנת 2020 נכתב כי בזמן רגיעה, נדרשת העירייה לעשות פעולות הכנה בתחום ההנדסי להפעלת תוכנית המיגון העירונית ובין היתר: "אימות וריענון נתוני GIS לגבי פערי מיגון שיכלול את שטח המיגון הקיים..."

לפי מנחה תוכנית מיגון, ברשויות המשתמשות במערכות מידע הנדסיות (GIS), מומלץ ליצור שכבות מיוחדות למיפוי השטחים המוגנים והאוכלוסייה, ולאפשר עיבוד הנתונים על-פי מפתחות שנקבעו. מהאמור עולה כי נוסף למיפוי המקלטים בבתיים המשותפים, העירייה אשר מנהלת מערכת GIS, נדרשה ליצור במערכת הגאוגרפית שכבות למיפוי השטחים המוגנים, לפי סוגים (צבע לפי מפתח שקבע פיקוד העורף במנחה תוכנית המיגון).

נמצא כי **מערכת GIS עירונית אינה כוללת** מידע על הכתובות שיש בהן מקלטים בבתיים משותפים.

מנהל GIS עירוני לשעבר מסר, כי מידע על התחלות בנייה בתקופה 1972 עד 1992 לא קיים במערכת ה-GIS העירונית, ולמעשה, קיים מידע על מיגון פרטי רק החל משנת 1999.

סגן מנהל אגף תכנון העיר וממונה על ה-GIS נוכחי מסר: "ככל שהצלחנו לחפש, לא קיים בראשון לציון נתון על שנת הקמה של מבנה, לפחות לא כשכבת GIS או מאגר מידע אחר..."

■ מינהל הנדסה - היתרי בנייה במערכת ההנדסית

חוק ההתגוננות קובע בסעיף 14 "התקנת מקלטים בבתיים ובמפעלים" כלהלן: "ג) לא יינתן היתר על-פי שום חוק הדן בתכנון ובבנייה להקמת בית או מבנה שהוא כולו או בעיקרו מפעל, או להקמת תוספת להם, אלא אם - (1) תוכנית הבנייה שעליה יינתן ההיתר כוללת התקנת מקלט לבית, למבנה או לתוספת להם, או שתוכנית התוספת להם כוללת הגדלת המקלט הקיים כפי שהרשות המוסמכת אישרה אותה, או שניתן, לפי סעיף זה, פטור מחובת הקמת המקלט או הגדלתו";⁶

מבקר רישוי מסר לביקורת כי השימוש במערכת ההנדסית החל בשנת 1996.⁷

■ מינהל הנדסה - מבנים מסוכנים

בדוח ביקורת בנושא "מבנים מסוכנים - מעקב", שנערך בשנת 2021⁸, נכתב כי קיימת תוכניות עבודה רב-שנתית, הכוללת 1,578 מבנים שנבנו לפני 1 בינואר 1980 ואמורים להיבדק בשנים 2020 עד 2033.

בקשת הביקורת לקבל את רשימת כתובות המבנים בתוכנית הנ"ל נענתה בקבלת קבצים הכוללים 1,853 מבנים ב-1,789 כתובות שונות, בחלוקה לרובעים (להלן - **קובץ בניינים שנבנו לפני 1980**). כמו כן, התקבלה רשימה הכוללת 309 מבנים שנבנו בין השנים 1985 עד 1994, ללא מרחב מוגן. בסך הכל מדובר ב-2,162 מבנים שונים. יחד עם זאת, הנתונים אינם כוללים תאריך בקשה להיתר, תאריך מתן היתר בנייה ו/או תאריך קבלת טופס 4/תעודת גמר.

⁶ תיקון מספר 2 לחוק, משנת 1969.

⁷ בהפקת דוח מהמערכת ההנדסית, לפי קוד אירוע 1990 - "הפקת היתר בנייה", לתקופה 1 בינואר 1970 עד 31 בדצמבר 1992 התקבלו 42 בקשות בלבד להיתר בנייה בתקופה 1985 עד 1992 ובהפקת דוח לפי קוד אירוע 2250 - "טופס 4" לאותן שנים, התקבלו שתי תוצאות בלבד - משנת 1987 ומשנת 1991.

⁸ פורסם בדוח מספר 42.

כמו כן, התקבלה רשימת כתובות עליה מבוססת מפה שהופקה ממערכת GIS בנושא "מיפוי אזורי סיכון ברעידות אדמה על רקע נתוני מפ"י" (להלן - **קובץ בניינים לפי טווח בנייה**).

תגובות מנהל מחלקת מבנים מסוכנים:

"ברשימת מבנים בסיכון רעידת אדמה הנבנו לפני שנת 1980 קיימים 1,853 מבנים. לא בוצעה תוכנית עבודה רב שנתית על-פי דוח הביקורת (מבנים מסוכנים – מעקב) שנערך בשנת 2021 היות ובתאריך 19 בדצמבר 2021 אושרה תוכנית פיתוח 2022 במועצת העיר אשר כללה ביצוע סקר למבנים הנ"ל על-ידי חברה חיצונית. סכום הסקר המאושר 2,000,000 ש"ח. לצורך ביצוע הסקר פורסם מכרז, זכתה חברת... התחילה את ביצוע הסקר בחודש ספטמבר 2022. עד ליום זה [23 בינואר 2024], בוצעה הבדיקה ל-5 אזורים הכוללים - 337 בניינים ברחבי העיר, מתוכם נפתחו 146 תיקים במחלקת מבנים מסוכנים. 301 בניינים מתוך 1,853 בניינים ברשימת מבנים בסיכון רעידת אדמה ונבנו לפני שנת 1980 הורדו מהרשימה בשל ביצוע תמ"א 38 או פינוי בינוי. מספר הבניינים שנשארו ויעברו סקר בהמשך הוא 1,215 בניינים."

סגן מנהל אגף תכנון העיר וממונה על ה-GIS מסר בנוגע לקובץ בניינים לפי טווח בנייה: "מצורף דוח של מבנים לפי שנים שנוצר משכבות המידע של המבנים מהמפה... וצירוף לפי מיקום לשכבת הכתובות והרובעים. חשוב, הכתובות צורפו למבנים לפי מיקום, כל מבנה מקבל את הכתובת הקרובה אליו. לדוגמה בבנייני רכבת ישנים מבנה מקבל כתובת אחת למרות שיש לו מספר כתובות, יכול להיות שמבנה קיבל גם כתובת של הרחוב המקביל אליו ולא את הכתובת של הרחוב בו נמצאת הכניסה אליו. הדוח נותן אינדיקציה על מיקומם של המבנים, לפי בקרה רוב הכתובות אמורות להיות נכונות."

קובץ בניינים לפי טווח בנייה כולל כתובות לפי החלוקה הבאה⁹:

הערה	מספר מבנים, לפי קובץ בניינים לפי טווח בנייה	תיאור *
כולל 79 רשומות שלא נרשמה בהן כתובת	738	1984 - 1975
כולל 105 רשומות שלא נרשמה בהן כתובת	1,200	1994 - 1985
כולל 72 רשומות שלא נרשמה בהן כתובת	563	לפני 1974
כולל 24 רשומות שלא נרשמה בהן כתובת	873	לפני 1974 כולל
כולל 280 רשומות שלא נרשמה בהן כתובת	3,374	סך הכל

* כפי שמופיע בקובץ

בבדיקה אקראית נמצא כי רשימות הכתובות בקובץ בניינים שנבנו לפני 1980 ובקובץ בניינים לפי טווח בנייה, אינן מלאות ואף אינן זהות. להלן דוגמה של רחוב:

⁹ המרכז למיפוי ישראל.

¹⁰ לא נכללו בלוח כתובות שהוגדרו כ"מגורים אחרי 1995" ו"מבני תעשייה בסיכון רעידות אדמה"; לאור הסבר ממונה GIS, נכללו 55 כתובות כפולות.

בית מספר	קובץ בניינים שנבנו לפני 1980	קובץ בניינים לפי טווח בנייה
3	רשום	"לפני 1974 כולל"
4	רשום	לא רשום
5	רשום	"לפני 1974 כולל"
7	רשום	"לפני 1974 כולל"
9	רשום	"לפני 1974 כולל"
11	רשום	"לפני 1974 כולל"
13	רשום	לא רשום
24	רשום	לא רשום
26	רשום	לא רשום
27	רשום	לא רשום
28	רשום	לא רשום
29	רשום	לא רשום
30	רשום	לא רשום
33	רשום	לא רשום
34	רשום	לא רשום
45	רשום	לא רשום
46	לא רשום	לא רשום
47	לא רשום	לא רשום
48	לא רשום	לא רשום
49	לא רשום	לא רשום
50	לא רשום	לא רשום
51	לא רשום	לא רשום
52	לא רשום	לא רשום

מינהל כספים - ארנונה למגורים

מנהל מחלקת בקרה ופיקוח השיב לבקשת הביקורת לקבל מידע על בניינים משותפים, שחיוב הארנונה שלהם החל בתקופה 1 בינואר 1972 עד 31 בדצמבר 1992, כי למערכת הגבייה הנוכחית הוסבו נתונים קודמים, במועד מאוחר יותר, כך שלא ניתן לאתר את המידע המבוקש.

כמו כן, מקלט אינו מחויב בארנונה ומשכך, אין במערכת הגבייה קוד לזיהוי שטח המשמש כמקלט.

סגנית גזברית העירייה להכנסות השיבה לשאלת הביקורת האם בוצע סקר נכסים למגורים: "לא ידוע לי על סקר נכסים שבוצע בבניינים משותפים בין השנים המדוברות כסקר. חיובי ארנונה של בניינים משותפים מבוסס על נתוני היתרים מהנדסה ובדיקה של מודד עירייה (בעבר היו שני מודדים שעסקו בבניינים משותפים) ברמה פרטנית של כל בניין שמסתיימת בנייתו. אך גם כשנבחנו הבניינים פרטנית לצורך חיוב בארנונה, לא נוהל למיטב ידיעתי, מידע אודות מקלטים פרטיים בבניינים המשותפים, שכן הם אינם חבים בארנונה ולכן אין בארנונה שום צורך במידע זה. מעבר לכך, גם כיום מערכת [הגבייה] שהינה מערכת חיובים ולא לניהול ידע, מציגה חיובים היסטוריים מתחילת שנות ה-90 ולא קודם לכן, נעשו הסבות במערכת..."

מהאמור עולה כי אף שלא ניתן להפיק ממאגרי המידע העירוניים המנוהלים במינהלים הנדסה וכספים דוח הכולל כתובות מבנים שנבנו בשנים 1972 עד 1992,

ניתן להיעזר במידע שנמצא במערכת ההנדסית למיפוי כתובות לצורך עריכת סקר מקלטים בבתים משותפים שיכלול בדיקה פיזית של המקלט.

בהתאם להנחיות פיקוד העורף, יש לערוך סקר מקלטים, לרבות בבתים משותפים. מומלץ לבחון בשיתוף פיקוד העורף, את מימון ביצוע הסקר בסיוע המדינה.

תגובת סמנכ"ל החברה לביטחון:

"בימים אלו נערך סקר מיגון מקיף מנוהל על-ידי מנהל אגף החירום ומינהל ההנדסה."

בהתאם להנחיות פיקוד העורף, יש למפות את המקלטים הפרטיים המשותפים ולשמור את ממצאי מיפוי המקלטים במערכת ההנדסית GIS. לצורך עריכת מיפוי ראשוני, מומלץ להיעזר במידע הקיים במערכת ההנדסית, הכולל בניינים שנבנו בשנים 1972 עד 1992.

תגובת סמנכ"ל החברה לביטחון:

"נתונים אודות המיגון הקיים באזורים שונים בעיר קיים במערכת המידע העירוני, GIS, מזה שנים (מצ"ב דוגמה למפת אזורי מיגון בתים משנת 2013)."

בהמשך לתגובה יש לציין כי במפת מיגון עירונית שהופקה מהמערכת ההנדסית אומנם מסומנים (בצבע) מתחמי מבנים ללא מיגון ומקלטים ציבוריים, אך לא מסומנים מבנים שיש בהם מקלטים פרטיים משותפים.

4. ביקורות במקלטים

4.1 כאמור, אחת מההנחיות במכתב פיקוד העורף משנת 2019, לרשויות המקומיות, היא לבצע ביקורות שוטפות במקלטים בבתים המשותפים ולפעול לשיפור כשירותם בהתאם לממצאים.

4.2 פרסום לתושבים

א. שלב ג' בהליך בקרה על המקלטים, המצוין במנחה לתחזוקת מקלטים¹¹, הוא "פרסום, הנחיה והודעה לאזרחים על קיום ביקורת מקלטים". לפי המנחה, על העירייה "להודיע לאזרחים כי הרשות מתכוונת לבקר במקלטים פרטיים משותפים. יש להנחותם כיצד עליהם לשמור על המקלט במצב תקין, כך שיוכלו להיערך לביקורת".

הביקורת לא איתרה פרסום עירוני כללי בדבר עריכת ביקורות יזומות במקלטים בבתים משותפים ו/או התייחסות באתר העירוני/אתר החברה לביטחון לנושא עריכת ביקורות יזומות [ראו פרסום בסעיף 2 לעיל].
[ראו נספח ג' - פרסום של עירייה אחרת]

¹¹ בשנים 2014 ו-2019.

ב. עובדת החברה מסרה כי היא מודיעה לדיירים ולוועדי הבניינים בבתיים המשותפים על כוונתה לערוך ביקורת יזומה במקלט בבניין. זאת, על-ידי השארת הודעה בתיבות הדואר של דיירי הבניין, תליית הודעה על לוח מודעות, יצירת קשר טלפוני עם ועד הבניין (במידה שמונה) ומסירה ידנית לכל אחד מהדיירים שנמצא בדירתו. טופס ההודעה נושא את לוגו העירייה והחברה לביטחון וכתוב בו כי עתידה להתקיים בבניין ביקורת של המקלט המשותף.

4.3 ביקורות יזומות

א. לפי מסמך תמ"ר, "באחריות אגף החירום ביצוע ביקורת של כ-50 מקלטים משותפים כל חודש באופן רנדומלי ו/או על-פי פניות מוקד".

ב. עובדת החברה השיבה לבקשת הביקורת לקבל את רשימת הכתובות שבהן היא ערכה ביקורת בשנת 2023, כי היא אינה מתעדת את פרטי הבדיקות שהיא מבצעת במערכת מידע עירונית ו/או של האגף לחירום. לדבריה, המידע, לרבות תמונות שהיא צילמה, נשמר במחשב פרטי הנמצא בבעלותה, ולמעשה, רק לצורך היענות לפניית הביקורת לקבלת הנתונים, היא ריכזה **לראשונה** בגיליון אלקטרוני (קובץ אקסל), את כלל הביקורות היזומות שהיא ביצעה בשנת 2023.

עובדת החברה העבירה לביקורת פירוט של 286 בדיקות יזומות שהיא ערכה בחודשים ינואר עד יוני 2023 במקלטים משותפים¹² (להלן - **קובץ בדיקות יזומות ינואר עד יוני 2023**), כמפורט להלן:

חודש בדיקה	ינואר	פברואר	מרץ	אפריל	מאי	יוני	סך הכל
מספר בדיקות	49	49	48	49	48	43	286

לפי קובץ בדיקות יזומות ינואר עד יוני 2023, נבדקו בסך הכל 234 מקלטים בכתובות שונות.

מעיון בקובץ בדיקות יזומות ינואר עד יוני 2023 עולה, כי למעט בעשרה ביקורים שנערכו בחודש יוני 2023, הקבצים אינם כוללים תאריך ביקור מדויק, אלא רק את חודש הביקור, בשלושה מהמקרים לא מצוינת כתובת, בחמישה מהמקרים לא צוין מספר בית, בשלושה מהמקרים צוין שאין מקלט/יש ממ"ד לכל דירה, ב-27 מהמקרים לא צוין דבר בשדה המתאר ממצאים/ליקויים, בכתובת אחת נכתב בשדה "שם ועד בית" "אנונימי" ובכתובת אחרת לא הוזנו פרטים לשדה זה. בבדיקת כתובות מול פניות מוקד באותם חודשים עולה, כי ביקורים בארבע כתובות נערכו לאחר קבלת תלונות במוקד העירוני.

תגובת עובדת החברה:

"היו מקרים שבהם לאחר שעה מביצוע ביקורת יזומה יכולה הייתה להיפתח קריאה במוקד באותו רחוב, על ידי דייר אחר שבסכסוך אתו. אותו דייר מתלונן על המקלט אפילו שהוא תקין. לכן ישנה כפילות."

נוסף על כך, נמצא כי בקובץ הנ"ל מדווחים ביקורים חוזרים באותן כתובות, אף שכבר בביקור הראשון נרשם בשדה "פרוט ליקויים": "תקין"

¹² לא כולל מרחבים מוגנים.

להלן דוגמאות:

כתובת	תאריך ביקור ראשון וממצאים, לפי הקובץ	תאריך ביקור שני וממצאים, לפי הקובץ	תאריך ביקור שלישי וממצאים, לפי הקובץ
1	4/2023: תקין	5/2023: תקין	
2	1/2023: תקין	2/2023: תקין	3/2023: תקין
3	1/2023: תקין	2/2023: תקין	
4	1/2023: תקין	3/2023: תקין	
5	5/2023: תקין	6/2023: לא נרשם	
6	2/2023: תקין	3/2023: "מקלט עמוס מאוד"	
7	1/2023: תקין	2/2023: תקין	
8	1/2023: תקין	2/2023: תקין	5/2023: תקין
9	2/2023: תקין	2/2023: תקין	
10	2/2023: תקין	4/2023: סביר	5/2023: "שכן השתלט על המקלט" * 3/2023: סביר
11	2/2023: תקין	3/2023: תקין	
12	4/2023: תקין	6/2023: "מקלט מלא בצידוד אישי"	
13	5/2023: תקין	5/2023: תקין	
14	2/2023: תקין	3/2023: "מקלט עמוס צידוד"	4/2023: תקין
15	2/2023: תקין	3/2023: תקין	4/2023: תקין

* שתי פניות מוקד במאי 2023.

תגובות עובדת החברה:

"מקרים כאלו שהם שכיחים וקשורים לסכסוך שכנים, ולא פעם ישנה הוצאת ציוד ולאחר מכן החזרה מאחר שהשכנים לא מוותרים אחד לשני ולכן הם מתקשרים שוב להתלונן על החזרת ציוד. ישנם מקרים שאני מגיעה לרחוב מספר פעמים ביום, לרוב אני מצליחה ליישר את ההדורים ולגשר בין הצדדים."

המשמעות היא שפרטי המקלטים בבתים המשותפים לא הוזנו למערכת מידע לצורך ביצוע בקרה על תקינותם ואין מערכת מידע עירונית התומכת בפיקוח יזום על כשירותם של כלל המקלטים המשותפים ובבקרה על תיקון הליקויים שהתגלו במהלך סיורי עובדת החברה, בניגוד לנדרש בהנחיות פיקוד העורף.

בפגישה שערכה הביקורת עם סמנכ"ל החברה לביטחון ומנהל אגף חירום, הנחה זה הראשון, להתחיל לתעד במערכות העירוניות, באופן מיידי, את הביקורות היוזמות שעורכת עובדת החברה.

תגובת סמנכ"ל החברה לביטחון:

"מפקחת מקלטים משותפים הונחתה להשתמש בתוכנת שליטה ובקרה לביצוע הביקורות."

ג. להלן סך הכל מקלטים בבתים משותפים שנערכה בהם בדיקה בתקופה ינואר עד יוני 2023, לפי קובץ בדיקות יזומות ינואר עד יוני 2023 וכן פניות שנקלטו למערכת המוקד העירוני וסווגו בנושא "מקלט פרטי בבניין - מוזנח או מלא ציוד"¹³:

מספר מקלטים	מקור
58	מערכת פניות מוקד *
234	קובץ בדיקות יזומות ינואר עד יוני 2023
292	סך הכל

* לא כולל מקרים שנבדקו בקובץ בדיקות יזומות ינואר עד יוני 2023.

על עובדת החברה לביטחון לערוך ביקורת במקלטים משותפים בהתאם להנחיות מסמך תמי"ר, ולתעד את הפעולות שבוצעו (כתובת הבניין, תיאור המקלט ומיקומו, סיבת ביקור, תאריך כל ביקור, ממצאי כל ביקור, הליכי אכיפה שבוצעו וכדומה), בקובץ ממוחשב שינוהל במערכת המידע העירונית.

תגובת סמנכ"ל החברה לביטחון (מ-4 בפברואר 2024):

"מפקחת על המקלטים המשותפים **עושה** שימוש ביישומון ביקורות המאפשר לבצע בקרה, שפותח על בסיס סעיפי הביקורת הנדרשים החל מלפני חודש". [ההדגשה במקור]

4.4 פניות שהתקבלו במוקד העירוני

א. כאמור, לפי מכתב פיקוד העורף, על הרשות המקומית לבצע אכיפה במקלטים בבתים המשותפים, שהתקבל מידע לגביהם המעיד כי החזקתם אינה מתבצעת באופן תקין.

ב. הביקורת בחנה את הפניות שנקלטו למערכת המוקד העירוני בתקופה 1 בינואר 2018 עד 25 באוקטובר 2023¹⁴ וסווגו בנושאים "מקלט פרטי בבניין - מוזנח או מלא ציוד" או "מקלט פרטי בבניין - מוזנח או מלא ציוד *בחירום בלבד*" (להלן - **קובץ פניות מוקד**)¹⁵ ואת הטיפול בהן. הממצאים יובאו להלן.

ג. קובץ פניות מוקד כולל 1,418 פניות שונות¹⁶ בגין 874 כתובות שונות. להלן הנושאים שבהן עוסקות הפניות¹⁷:

מספר פניות	תיאור
688	חפצים במקלט
186	מקלט נעול
177	תחזוקה/בטיחות
101	חפצים + נעול
97	חפצים + תחזוקה/בטיחות
76	השתלטות/נעול
31	השתלטות/נעול + חפצים

¹³ בסינון פניות שסווגו בנושא זה, אך עסקו בתחומים אחרים.

¹⁴ מועד הפקת הקובץ.

¹⁵ כולל פניות שהתקבלו ביחידת פניות ציבור ועודכנו במערכת המשמשת את המוקד העירוני, ללא כפילות.

¹⁶ לא כולל פניות כפולות (מספר פנייה זהה); כולל פניות בנוגע למרחבים מוגנים קומתיים.

¹⁷ חלוקה של הביקורת.

מספר פניות	תיאור
17	נעול + תחזוקה/בטיחות
41	אחר
4	נעול + חפצים + תחזוקה/בטיחות
1,418	סך הכל

מהלוח עולה כי 921 מהפניות (65 אחוז) עסקו בחפצים שיש להוציא ממקלט, 415 מהפניות (29 אחוז) עסקו במקלטים נעולים ו-295 מהפניות עסקו בתחזוקת המקלט/בטיחות (21 אחוז).

נמצא כי 59 מהפניות נסגרו מהסיבות "המפגע נמצא בשטח פרטי" או "בעיה פרטית", אף שמדובר מלכתחילה במקלט בבית משותף ומנגד, פניות אחרות באותם נושאים, נבדקו ונכתב בסיבת סגירה כי המפגע הוסר. לדברי עובדת החברה, הפניות נסגרו לאחר טיפול, לרבות במקרים שבלוח, בהם הייתה טעות בבחירת סטטוס הסגירה.

תגובת עובדת החברה:

"כל סטטוס שהיה רשום בו המילה 'פרטי' טופל על ידי אישית מול אותו דייר עד לסגירת הפנייה. אני מציינת כי הטעות הייתה בבחירת הסטטוס בו נכתב 'פרטי' והכוונה הייתה בו שהפנייה טופלה. מעתה ואילך, לא יסגרו פניות בסטטוס המילה 'פרטי', אלא על סטטוס 'טופל'."

תגובת סמנכ"ל החברה לביטחון:

"מפקחת מקלטים משותפים תבצע ביקורת חוזרת במקלטים שהפניה עליהם נסגרה מסיבה 'מפגע בשטח פרטי' לשם בדיקת סיום הטיפול בפניה כנדרש."

תגובת מנהל אגף החירום (מ-5 במרץ 2024):

"העובדת הונחתה וכך מבוצע."

ד. להלן פניות המוקד, בחלוקה לחודשים:

חודש	מספר פניות	הערה
1/2018	5	
2/2018	15	
3/2018	8	
4/2018	12	
5/2018	34	בלוני תבערה
6/2015	10	
7/2018	16	
8/2018	5	
9/2018	6	
10/2018	11	
11/2018	22	הסלמה בדרום
12/2018	7	
1/2019	6	
2/2019	5	

הערה	מספר פניות	חודש
הסלמה בדרום	58	3/2019
	4	4/2019
מבצע גן סגור	31	5/2019
	8	6/2019
	5	7/2019
	7	8/2019
	12	9/2019
	5	10/2019
מבצע חגורה שחורה	103	11/2019
	6	12/2019
	7	1/2020
	5	2/2020
	2	3/2020
	2	4/2020
	6	5/2020
	5	6/2020
	2	7/2020
	6	8/2020
	3	9/2020
	3	10/2020
	7	11/2020
	5	12/2020
	14	1/2021
	5	2/2021
	10	3/2021
	16	4/2021
מבצע שומר החומות	271	5/2021
	16	6/2021
	11	7/2021
	12	8/2021
	7	9/2021
	12	10/2021
	7	11/2021
	7	12/2021
	8	1/2022
	6	2/2022
	2	3/2022
	7	4/2022
	13	5/2022
	7	6/2022
	5	7/2022
מבצע עלות השחר	39	8/2022
	2	9/2022
	4	10/2022
	5	11/2022
	7	12/2022
	5	1/2023
	9	2/2023
	2	3/2023

חודש	מספר פניות	הערה
4/2023	10	
5/2023	40	מבצע חץ מגן
6/2023	2	
7/2023	6	
8/2023	5	
9/2023	3	
* 10/2023	389	תחילת מלחמת חרבות ברזל
סך הכל	1,418	

* 7 באוקטובר עד 25 באוקטובר 2023 (לא היו פניות בתאריכים 1 עד 6 באוקטובר 2023).

מהלוח ומהתרשים המצורף כנספח ד', עולה כי בחודשים שבהם היו סבבי לחימה/מלחמה חל גידול משמעותי מאוד במספר הפניות למוקד העירוני בנושא המבוקר: מספר פניות ממוצע בחודשים האמורים עמד על 119 פניות לחודש, בעוד שממוצע פניות חודשי ביתר החודשים עמד על כשמונה פניות בלבד. ה. לפי מנחה לתחזוקת המקלטים, העירייה מחויבת לענות לפניות הציבור במוקד 106, תוך 14 ימי עבודה, לתעד את הפנייה ואת המענה.

בבחינת פניות שתועדו במוקד העירוני בנושא המבוקר בשנת 2022 לא נמצא פרק זמן חריג לטיפול - **תקין**.

4.5 תיאום ביקורת במקלט

- לפי נוהל אחזקת המקלטים פקע"ר, הרשות המקומית תתאם את מועד הביקורת מול ועד הבית, כ-30 יום לפני מועד הבדיקה. מסמך תאום הבדיקה יכלול את כל הקריטריונים לבדיקה, דרישה לפינוי מיטלטלין מיותר מהמקלט, ניקיון והכנת המקלט לבדיקה. לנוהל מצורף נספח שהוא נוסח "התראה לביקורת מקלט".
- בנוהל החברה לביטחון נכתב: "הגעה לכתובת רנדומלית (אקראית) בעיר ומחן הודעה לוועד הבית/תלייה על-גבי לוח המודעות. ההודעה תכלול אופן הכנת ותחזוקת המקלט, תאריך ביקורת והערות אם ישנן. הגעה למקום ביום שנקבעה בדיקת המקלט".
- להלן נוסח הודעה על כוונה לערוך ביקורת במקלט:

ד. עובדת החברה מסרה כי בעת ביצוע ביקורת במקלט מסוים, היא משאירה הודעות על בדיקה מתוכננת גם בגין מקלטים הנמצאים בבניינים משותפים במספר רחובות סמוכים.

4.6 היקף הביקורת

א. לפי המנחה לתחזוקת מקלטים, הביקורת תבוצע לפי קריטריונים המוגדרים ב"מפרט לאחזקת מקלטים" ובעזרת טופס בקרת מקלט. נספח ג' למנחה הוא "טופס בדיקת מקלט". [ראו נספח ה']

לפי נוהל אחזקת המקלטים פקע"ר, הביקורת במקלט תבוצע על-בסיס טופס בדיקה שאישר פיקוד העורף - נספח ב' לנוהל הוא דוגמה לטופס בדיקת מקלט. [ראו נספח ו']

ב. טופס בדיקת מקלט כולל 30 סעיפי בדיקה: שילוט וסימון מוביל למקלט, דרכי גישה למקלט, סיווד וצביעה, ניקיון המקלט, תקינות המעקות, תקינות השירותים, חיבור לתשתית מים, חיבור לתשתית חשמל, תאורה, שקע לטלפון, תקינות מערכת אוורור וסינון, מטפים לכיבוי אש, ערכת עזרה ראשונה ועוד.

ג. בנוהל החברה לביטחון נכתב בנוגע לאופן הבדיקה: "הציפייה מהמקלט: שיהיה ריק ובמצב ניקיון סביר. במקלט יכולים להיות חפצים עד 20 אחוז מנפח המקלט, תוך קיום יכולת להוציאם עד 4 שעות ממחנה ההנחיה."

המשמעות היא כי בניגוד להנחיות פיקוד העורף, נוהל החברה לביטחון אינו מתייחס לרשימת הבדיקות הנדרשת מעובדת החברה בעת הביקורת במקלט.

התייחסות עובדת החברה:

"בדיקת המפקחת כוללת את הדברים הבאים:

1. הוצאת חפצים אישיים.
2. פסולת כגון רהיטים שלא בשימוש, בקבוקים ועוד.

3. השתלטות של אחד הדיירים לשימוש במקלט כעסק פעיל, מספרה, מתפרה, גרייה, וכדומה.

בנוסף לכך אני מתבקשת לא פעם לגבי תקינות ובטיחות המקלט. באם המקלט עומד בתקן של פיקוד העורף מבחינת דלתות חלונות ורצפה. בפניות שכאלו אני מעבירה אותם לטיפול הגורם המוסמך."

מומלץ לעדכן את נוהל החברה לביטחון בהתאם להנחיות פיקוד העורף, לרבות צירוף טופס מפורט לבדיקת מקלט, כנספח לנוהל.

תגובת סמנכ"ל החברה לביטחון (מ-5 בפברואר 2024):
"הנוהל עודכן. מצורף בזה הנוהל המעודכן."

לתגובה צורף "נוהל אחזקת מקלטים משותפים" מעודכן ל-18 בינואר 2024.

5. אכיפה

5.1 במכתב מפקד פיקוד העורף הממוען לראשי רשויות מקומיות ולמספר גורמים ברשויות (כגון מנכ"ל, קצין בטיחות ומהנדס הרשות) מיוני 2023, בנושא "מתן אפשרות כניסה ושימוש במקלטים ציבוריים ופרטיים ונקיטת פעולות מצד הרשות המקומית", פורטו סמכויות הרשות המקומית לשם מימוש הוראות חוק ההתגוננות ולטיפול במקרים של השתלטות על מקלט או מניעת גישה אליו. לפי מכתב זה, "על הרשות לפעול לקיום בקרה אקטיבית על-ידי גורמי הרשות המקומית, לשם ביצוע ביקורות במקלטים בהם קיימים קשיים בכל הנוגע לכניסת התושבים למקלט. על הרשות לפעול למימוש אחריותה להבטחת החזקתם התקינה של המקלטים בתחומה, ובכלל זה לפעול לפינוי מיטלטלין במקלטים פרטיים משותפים המונעים שימוש ראוי במקלטים, בהתאם לסמכויותיה... אבקש כי הרשות תיתן תשומת לב יתרה לפניות התושבים ביחס לקשיים פרטניים, ותספק מתן מענה מיידי על-ידי מערך הרשות המקומית, בהתאם לכלל סמכויותיה..."

5.2 סעיף 254 לפקודת העיריות [נוסח חדש] קובע, כי העירייה רשאית להטיל קנס על דיירים העוברים על הוראות חוק עזר: "העובר על הוראת חוק עזר, דינו - קנס של 3,600 שקלים חדשים, ובעבירה נמשכת קנס נוסף של 160 שקלים חדשים בעד כל יום שבו נמשכת העבירה לאחר שנמסרה הודעה עליה בכתב מטעם ראש העירייה או לאחר הרשעה".
סעיף 114 לחוק עזר עירוני קובע באותו נושא כי "העובר על הוראה מהוראות חוק עזר זה, דינו - קנס של 600 שקלים חדשים, ובעבירה נמשכת - סכום נוסף של 24 שקלים חדשים בעד כל יום שבו נמשכת העבירה אחרי שנמסרה לו הודעה בכתב מאת ראש העירייה או המפקח או אחרי הרשעתו".

5.3 לפי נוהל החברה לביטחון, במידה שעובדת החברה תמצא בביקורה במקלט כי הוא אינו מוחזק במצב הנדרש, גם לאחר מתן אורכה של 14 יום, יוזמן פקח בעל הסמכה לרישום דוחות, אשר ירשום דוח התראה ל-7 ימים. בתום התקופה, ישובו עובדת החברה והפקח למקלט לביצוע ביקורת נוספת. אם המקלט לא יעמוד בדרישות עובדת החברה - יידרש הפקח לרשום דוח ברירת קנס לוועד הבית או לדייר שיודה שהציוד

המיותר שיך לו. חודש לאחר מתן הדוח, תבוצע ביקורת נוספת במקום ובמידת הצורך, ירשום הפקח דוח התראה וקנס.

לפי מערכת ממוחשבת בחברה לביטחון, המאפשרת ביצוע מעקב אחר התראות, דוחות ברירת קנס, טיפול בערעורים שהוגשו והפקת מידע מנהלי (כגון: מספר הדוחות שניתנו, בוטלו או הוקפאו) (להלן - **מערכת החברה לביטחון**), בתקופה 1 בינואר 2018 עד 7 בנובמבר 2023¹⁸, הופקו דוחות התראה (דרישה) ודוחות ברירת קנס, לפי "סעיף חוק 16 - 11 שמירת ניקיון של חצר, מבוא לבית, מקום חניה, חדר מדרגות, גג, מקלט וכל מקום אחר המשמש את דיירי הנכס, פרט לדירות פרטיות"¹⁹, כמפורט להלן:

שנה	דוח התראה (דרישה)		דוח ברירת קנס	
	סך הכל	מספר כתובות שונות	סך הכל	מספר כתובות שונות
2018	8	3	1	1
2019	38	18	26	9
2020	6	6	3	3
2021	14	4	0	0
2022	20	15	5	4
2023	73	53	8	6
סך הכל	159	99	45	23

5.4 דוחות התראה

לפי קובץ פניות מוקד, להלן פניות שנרשמה בהן בקשה להפקת דוח התראה:

פנייה	תאריך פנייה	תיאור	טיפול	מצא ממערכת החברה לביטחון *
1	14.11.19	"...המקלט מלא ברהיטים של הדיירים... וכעת בשעת חירום, אין מקום לתושבים להיות שם..."	"בעיה מוכרת יש להעביר לאגף החירום שיצאו מכתב התראה."	לא אותרו דוחות התראה/ברירת קנס בכתובת זו.
2 **	15.05.22	"המקום מלא ביוב מקלט פרטי של בניין צריכים סיוע דחוף."	"לא יתכן שכל הזמן מטפלים בבעיה פרטית... הוחלט לשלוח פקח לתת התראה לטיפול."	דוח התראה מ-29.8.2021 בלבד.
3	27.01.22	"יש דיירים בבניין שהשתלטו על המקלט והם יושבים שם לעשן ושותים..."	"מקלט פתוח מלא פסולת לא ראוי לשעת חירום... נרשמה התראה ראשונה..."	לא אותרו דוחות התראה/ברירת קנס בכתובת זו.
4	27.07.22	"בפתח המקלט יש המון פסולת ששכנים שמו בכניסה למקלט."	"ישנו ציוד רב שחוסם לחלוטין כניסה למקלט... במצב חירום... נרשמה התראה."	לא נמצאו דוחות התראה/ברירת קנס בכתובת זו. ***
5 ****	08.12.22	"דיירת... שמה בתוך המקלט חפצים אישיים שלה הקימה מחסן קטן בתוך המקלט."	"נעשתה ביקורת... נרשמה התראה."	לא אותרו דוחות התראה/ברירת קנס בכתובת זו

* נכון ל-7 בנובמבר 2023, לפי סעיף חוק 16 - 11, כאמור.

** בסך הכל 9 פניות במוקד העירוני בכתובת זו, ארבע מהן לאחר 15 במאי 2022.

*** למעט ברירת משפט מ-11 בדצמבר 2014.

**** שתי פניות מ-8 בדצמבר 2022 ופנייה מ-5 במרץ 2023 בכתובת זו.

¹⁸ מועד הפקת קובץ נתונים ממערכת החברה לביטחון.

¹⁹ הנתונים המוצגים כוללים רק דוחות בנוגע למקלטים/מרחבים מוגנים/חדרי מדרגות.

לפי קובץ פניות מוקד, במספר מקרים הופקה התראה שנייה. להלן דוגמאות:

פנייה	תאריך פנייה	תיאור	טיפול	ממצא ממערכת החברה לביטחון *
1	21.11.21	"יש מקלט לשעת חירום. מוסר כי נעלו אותו עם מנעולים ולא ניתן להיכנס..."	"נעשה ביקורת שנייה היום... המקלט נעול. לא יצרו קשר לאחר שהושאר מספר טלפון פרטי שלי... הדיירים קיבלו התראה שנייה עד ל-7.12.2021."	לא נמצאו דוחות התראה/ברירת קנס בכתובת זו.
2	04.07.22	"...לטענת הפונה שהמקלט לא תקין לחירום..."	"נעשתה ביקורת נוספת היום... המקלט עדיין מלא בפסולת... נרשמה התראה שנייה עד 15.7.2022 לפני מתן דוח..."	לא נמצאו דוחות התראה/ברירת קנס בכתובת זו.
3	25.10.22	"מקלט מלא ציוד בזמן חירום לא ניתן להשתמש בו."	"לא יצרו קשר, מקלט סגור... ניתנה התראה שנייה עד 28.11."	לא נמצאו דוחות התראה/ברירת קנס בכתובת זו.

5.5 דוחות ברירת קנס

להלן מקרה אשר לפי התיעוד במוקד העירוני, הטיפול בפנייה הועבר לפיקוח העירוני להפקת דוח ברירת קנס:

תאריך פנייה	תיאור	טיפול	ממצאים
11.08.21	"הפונה אומר שפתח מספר פניות בחודשים האחרונים על אדם שהשתלט על מקלט ציבורי ללא התייחסות מצד העירייה. חושש שיש קומבינה בין העירייה לאותו הדייר. מבקש שיוור לדייר לפנות במידי את המקלט ולהחזיר את המצב לקדמותו..."	"פנייה שנפתחה מספר פעמים, טופלה ולאחר כמה חודשים בעל החנות... מחזיר שוב את הציוד ומאחסן במקלט. הועבר לפיקוח על מנת לתת דוח."	בסך הכל 11 פניות במוקד העירוני, שתיים מהן ממאי 2021 והיתר מאוקטובר 2023. פנייה מ-19.5.21... נסגרה: "המקום סגור לאחר שקיבל התראה לפתוח את המקלט." לא נמצאו דוחות התראה/ ברירת קנס בכתובת זו במערכת החברה לביטחון.

להלן פניות חוזרות למוקד העירוני לפיהן, אף שהמפגע במקלט בבית משותף לא הוסר, לא נמצא כי הופק דוח התראה ו/או דוח ברירת קנס באותן כתובות:

כתובת	תאריך פנייה	תיאור	סטטוס	סיבת סגירה	דיווח אחרון במוקד העירוני/ממצא ממערכת החברה לביטחון
1	06.04.19	"...השתלט על המקלט וגר בו (אבא שלו גר בקומה 3) עושה קרבות כלבים במקלט גם עכשיו יש שם כלבים שנשמעים מסוכנים ביותר..."	"בוצע"	"מפגע הוסר! שלח הודעה לפונה."	"בוצעה ביקורת בתאריך 8.4.19 ביקורת נוספת בתאריך 29.4." דוח התראה מ-5.5.19: "נדרש לפנות את כל הציוד שנמצא בתוך המקלט..."

כתובת	תאריך פנייה	תיאור	סטטוס	סיבת סגירה	דיווח אחרון במוקד העירוני/ממצא במערכת החברה לביטחון
	09.05.23	"המקלט בבניין של הפונה נעול משהו נעל את המקלט אף אחד לא יודע מי נעל מבקשת שיבואו לפתוח."	"בעיה פרטית"		לא נמצאו דוחות התראה/ברירת קנס נוספים בכתובת זו במערכת החברה לביטחון.
	10.05.23	"המקלט שלהם נעול לא יכולים להיכנס להגיע למקום לטפל בזה."	"סגירה מנהלתית"		לא נמצאו דוחות התראה/ברירת קנס נוספים בכתובת זו במערכת החברה לביטחון.
2	17.11.19	"ש דיירים שמשתלטים על המקלט, מחסן - כרגע הרבה ציוד במחסן."	"בוצע"	"מפגע הוסר! שלח הודעה לפונה."	"המקלט במצב סביר" דוח התראה מ-26.4.20.
	13.01.21		"שובץ עובד"	הועבר למחלקה אחרת.	"בכתובת בוצעו מספר ביקורות בעבר. אחד הדיירים השתלט על המקלט למרות אזהרות חוזרות... להעביר לסיור שיטור."
	13.01.21	"...נער ממשפחה בבניין... השתלטות על המקלט אומרת שהמשפחה ידועה לרווחה. החליף את הדלת במקלט לדלת שחורה. מתלוננת על הקמת שיפוצים במקום מאתמול. מתלוננת על רעש ופוחדת שתיפגע התשתית בבניין. מבקשת לטפל בדחיפות."	"בוצע"	"מפגע הוסר! שלח הודעה לפונה."	"פנייה כפולה ראה פנייה [מ-13.01.21]."
	17.01.21	"הפונה טוענת שיש קטין שהשתלט על הבניין והוא משפץ את המקלט כך שהוא יהיה החדר הפרטי שלו טוענת שהוא דייר הבניין... המשפחה מוכרת לרווחה ולאף אחד אין מפתחות למקלט בטענה שהוא החליף דלת למקלט."	"שובץ עובד"	"הועבר למחלקה אחרת."	"בוצעו מספר ביקורות בעבר... הנושא לא שייך לחירום נא להעביר לסיור שיטור." דוח התראה מ-9.3.21.
	07.04.21	"ילד בן 17 נועל כלב במקלט/מחסן והשתלט על המבנה, בנוסף שם ציוד רב של הילד במקלט, ריצף והחליף דלת (לדבריה, השכנים מפחדים מהם כי הם מוכרים למשטרה)..."	"בוצע"	"הועבר לטיפול משרדי."	"ראה פנייה... מתאריך 17.1.2021 הפנייה הועברה לסיור ושיטור. מדובר על דייר בעייתי מטופל 'גם' על-ידי הרווחה. נא להעביר שוב לסיור." לא נמצאו דוחות התראה/ברירת קנס נוספים בכתובת זו במערכת החברה לביטחון.

כתובת	תאריך פנייה	תיאור	סטטוס	סיבת סגירה	דיווח אחרון במוקד העירוני/ממצא במערכת החברה לביטחון
	12.05.21	"...משפחת... השתלטה על המקלט. של הבניין. נא לא להעביר את האירוע למשטרה !!!!"	"בוצע"	"פנייה כפולה"	"הודעה: קיבלת משימה חדשה..." לא נמצאו דוחות התראה/ברירת קנס נוספים בכתובת זו במערכת החברה לביטחון.
	30.05.21	"יש נער שהשתלט על המקלט ועושה הרבה רעש וגם הכלב שלו נובח באופן קבוע. מבקשת שיבקשו שלא יעשה רעש וגם בעניין הכלב... להעביר לשירות הוורטני... ראשית לפנות לפיקוד העורף/ פיקוח שיוציאו אותו מהמקלט, במידה שיצטרכו סיוע בלקיחת הכלב נגיע... להעביר לאגף החירום..."	"שובץ עובד"	"הועבר למחלקה אחרת."	"עובד... שובץ למשימה" לא נמצאו דוחות התראה/ברירת קנס נוספים בכתובת זו במערכת החברה לביטחון.
	01.06.21	"...השכן שגר... במקלט ובני משפחתו... חוסמים מדיירי הבניין שימוש במקלט הציבורי בבניין מבקש לטפל בנושא."	"בוצע"	"פנייה כפולה"	"פנייה חוזרת. ממליץ להעביר לסיוע ולמשטרה" לא נמצאו דוחות התראה/ברירת קנס נוספים בכתובת זו במערכת החברה לביטחון.
	04.06.21	"...נער בן 17 השתלט על המקלט גר במקלט ושם מוסיקה חזקה לסירוגין ומגדל שם כלב גם."	"שובץ עובד"	"הועבר למחלקה אחרת"	"פנייה חוזרת. יש להעביר את הפנייה ל א. אגף הסיוע ב. למשטרה. ג. למחלקה הוורטנירית." לא נמצאו דוחות התראה/ברירת קנס נוספים בכתובת זו במערכת החברה לביטחון.

* לפי סעיף חוק 19 - 13: "החזקת נכס באופן שמתקיים בו מפגע."

בניגוד למכתב מפקד פיקוד העורף מנחה את הרשויות בין היתר, לתת תשומת לב יתרה לפניות התושבים ביחס לקשיים פרטניים ולספק מענה מידי לבעיה וכן הנחיות נוהל החברה לביטחון, בהם נקבעו המועדים למתן התראות והודעות קנס, מהדוגמאות עולה כי בחלק מהביקורות במקלטים לא הופקו דוחות התראה/דוחות קנס. כמו כן, בחלק מהמקרים שדווח במוקד העירוני כי ניתנו מכתבי התראה/דוחות קנס, לא נמצא במערכת החברה לביטחון תיעוד לכך.

בפניות חוזרות למוקד העירוני בגין תחזוקת מקלט משותף, יש להפיק מכתבי התראה ודוחות קנס, בהתאם לקבוע בנוהל החברה לביטחון.

על החברה לביטחון לערוך בירור בנוגע לפניות שנרשם בהן כי סגירתן בוצעה לאחר הפקת מכתב התראה/דוח קנס, ולא נמצא לכך תיעוד במערכת החברה לביטחון.

תגובת סמנכ"ל החברה לביטחון:

"עם הכנסתה לשימוש של תוכנת השליטה ובקרה ניתן יהיה לבצע בקרה לטיב השירות שניתן לפניות התושבים."

5.6 נמצא כי בכל אחת מהשנים 2022 ו-2023²⁰ שולמו שני דוחות ברירת קנס בסכום מצטבר שנתי של 640 ש"ח.

5.7 פינוי מקלטים

א. סעיף 255 לפקודת העיריות [נוסח חדש] קובע, כי העירייה רשאית לבצע עבודות לפי חוק העזר, ככל שהחייב לא ביצע אותם במועד, ולהשית את ההוצאות הכרוכות בכך על החייב: "נדרש אדם על-ידי חוק עזר או על-פי הוראותיו לבצע עבודה תוך זמן מסוים ולא ביצע או לא השלים את העבודה תוך אותו זמן להנחת דעתם של העירייה או של מי שהורשה על-ידיה לאותו עניין, רשאית היא - בלי לפגוע בעונש האמור בסעיף 254 או בכל תרופה אחרת - לעשות זאת בעצמה או על-ידי אחר ולגבות מאותו אדם את כל ההוצאות שהוציאה בשל כך."

סעיף 14א(ד) לחוק ההתגוננות קובע, כי העירייה רשאית לפנות מיטלטלין מכול מקלט אם הם לא פונו בידי הדיירים החייבים בפינויים:

"לא פונה מקלט ממיטלטלין בידי החייב בפינויים לפי סעיף זה, רשאים הרשות המקומית או עובד מעובדיה שראש הרשות הסמיכו לכך לפנותם מתוך המקלט, לאחר שניתנה לחייב הודעה על כך בכתב 15 ימים לפחות לפני המעשה; הפינוי שביצעו הרשות המקומית או עובד מעובדיה כאמור אינו גורע מאחריותו הפלילית והאזרחית של החייב בפינוי."

סעיף 20 לחוק ההתגוננות מוסיף כי העירייה רשאית לבצע את העבודה במקום הדיירים ולגבות מהם את הוצאות הביצוע:

"בעל בית או בעל מפעל שהוטל עליו מכוח חוק זה להתקין מקלט או לחקנו או לשנותו (להלן - עבודה נדרשת) ולא ביצע את העבודה הנדרשת, רשאית הרשות המוסמכת או הרשות המקומית לעשות אחת מאלה:

(1) לבצע את העבודה הנדרשת ולגבות מבעל הבית או מבעל המפעל את הוצאות הביצוע, בדרך שהיא גובה את ארנונותיה, ואם הרשות המוסמכת היא הגובה, תחול על גביית הוצאות הביצוע פקודת המיסים (גבייה), למעט הסעיף 12 שבה, כאילו היו מס כמשמעותו בפקודה האמורה; הוצאות הסעיפים 18 ו-19 יחולו על ההוצאות כאמור כאילו הוצאו על ידי הבעלים;

(2) להטיל על הדיירים שבבית לבצע את העבודה הנדרשת במלואה תוך תקופה שתקבע."

ב. נמצא כי העירייה לא עשתה שימוש בסמכויות שהוקנו לה בחוק ההתגוננות כמפורט לעיל, ולא פעלה בעצמה לפינוי מיטלטלין ממקלטים בבתים משותפים ו/או לביצוע עבודות נדרשות להבטחת תקינותם של מקלטים תוך חיוב דיירי אותם בניינים משותפים בהוצאות שנגרמו לעירייה בביצוע פעולות אמורות.

²⁰ נכון ל-7 בנובמבר 2023.

6. פעילות עירונית לסיוע בתחזוקת מקלטים בבתים משותפים

6.1 חלק מפניות תושבים למוקד העירוני, כוללות בקשה לסיוע של העירייה בניקיון מקלטים בבתים משותפים. להלן דוגמאות:

פנייה	תאריך פנייה	תיאור
1	25.11.2019	"המקלט בלי אור לא נקי עם חפצים חסום לא מאוורר דיירי הבניין מבוגרים לא מטפלים מבקש עזרה בהכשרת המקלט."
2	08.08.2022	"...מבקשים סיוע פינוי ציוד מהמקלט. אנשים מבוגרים..."
3	09.10.2023	"פינוי וניקוי מקלט דחוף כל הדיירים בבניין קשישים קשי יום ונכים."
4	17.10.2023	"מדובר בבניין שכולו קשישים ומוגשג לנכים ברמת אליהו. המקלט מלא ברהיטים ואשפה ואינם יכולים לפנות את המקלט."
5	18.10.2023	"יש פסולת וגרוטאות במקלט ומבקשים להגיע לעזור לפנות כי כל הדיירים קשישים בבניין..."
6	19.10.2023	"הבניין רובו קשישים ונעזרים בהליכונים הייתה פקחית וטענה שיש מקום, אך הדיירת טוענת שדחפו את כל הזבל לבפנים ולא כולם יוכלו להיכנס בזמן אזעקה ויכלו ליפול."
7	09.10.2023	"פינוי וניקוי מקלט דחוף כל הדיירים בבניין קשישים קשי יום ונכים."
8	10.10.2023	"הפונה מדווחת על מקלט בבניין נורא מוזנח חצי מהבניין זה אנשים מבוגרים שגרים לבד, הוועד של הבניין נורא מבוגר היא נמצאת כרגע אצל סבתא שלה מבקשת אם אפשר לעזור להם..."

6.2 בשנת 2019 סייעו פקחי החברה לביטחון בניקוי מקלטים בבתים משותפים:

המצב הביטחוני – פקחי ראשון לציון סייעו לתושבים לנקות מקלטים

בסך הכל פונו 41 מקלטים בסיוע עשרות פקחי החברה לביטחון.

אבי בר | 21.09.12.11.19 | תגובות: 9

במהלך היום עסקו עשרות פקחי החברה לביטחון בפריצת למקלטים פרטיים בבניינים משותפים ברחבי ראשון לציון שנעצלו ופינויים מגרוטאות וציוד שלא אפשרו שהייה בהם.

בסך הכל פונו 41 מקלטים בסיוע עשרות פקחי החברה לביטחון. כמו כן התקבלו מספר פניות בנוגע למקלטים בבניינים משותפים שנעצלו מסיבה זו או אחרת. פקחי החברה פתחו את המקלטים האלו ופינו את הציוד בתוכן לרווחת הדיירים. ראש העירייה,

רז קינסטליך, אמר:

"הגיעו אלינו מספר תלונות על מקלטים בבניינים משותפים שטרם נפתחו, אז שאינם שמישים עקב אחסון של רהיטים, גרוטאות וציוד רב. בשעת חירום הגישה המחירה למקלט היא קריטית."

6.3 מפרסומים שונים עולה כי רשויות מקומיות אחרות גייסו כספים ממקורות חיצוניים (משרדי ממשלה שונים, הסוכנות היהודית ותורמים פרטיים), לצורך שיפוץ מקלטים פרטיים משותפים:

- עיריית חיפה - "מהלך להשגת מקלטים פרטיים, בהשקעה של למעלה ממיליון ש"ח, אשר ימומן מתקציב משרד הבינוי והשיכון" (19 באוקטובר 2023).²¹
- עיריית אשקלון - "שיפוץ והשגת מקלטים משותפים... הודות לתקציב מיוחד שהשיגה העירייה ממשרד הביטחון..." (16 במרץ 2023).²²
- עיריית קריית שמונה - "משפצים ומשדרגים את המקלטים המשותפים בבניינים פרטיים... ארגון אמריקאי..." (7 ביולי 2022).²³
- עיריית אשדוד - "מקלטים משופצים בכ-4 מיליון ש"ח... שגויסו על-ידי יו"ר הסוכנות היהודית..."²⁴

מומלץ לבחון דרכים לגיוס תקציבים ממקורות חיצוניים, לצורך שיפוץ מקלטים פרטיים משותפים.

²¹ <https://www.haifa.muni.il/article/%D7%A2%D7%99%D7%A8%D7%99%D7%99%D7%AA-%D7%97%D7%99%D7%A4%D7%94-%D7%99%D7%95%D7%A6%D7%90%D7%AA-%D7%91%D7%9E%D7%94%D7%9C%D7%9A-%D7%9C%D7%94%D7%A9%D7%9E%D7%A9%D7%AA-%D7%9E%D7%A7%D7%9C%D7%98%D7%99%D7%9D>

²² <https://www.haifa.muni.il/article/%D7%9C%D7%9E%D7%A2%D7%9C%D7%94-%D7%9E-1300-%D7%9C%D7%A7%D7%9C%D7%98%D7%99%D7%9D-%D7%A4%D7%A8%D7%98%D7%99%D7%99%D7%9D-%D7%98%D7%95%D7%A4%D7%9C%D7%95-%D7%95%D7%9E%D7%98%D7%95%D7%A4%D7%9C%D7%99%D7%9D>

²³ <https://www.ashkelon.muni.il/Lists/List4/CustomDispForm.aspx?ID=23>
²³ <https://www.k-8.co.il/he/articles/item/2931>

²⁴ <https://www.ashdod.muni.il/he-il/%D7%90%D7%AA%D7%A8-%D7%94%D7%A2%D7%99%D7%A8/%D7%90%D7%A8%D7%9B%D7%99%D7%95%D7%9F-%D7%97%D7%93%D7%A9%D7%95%D7%AA/%D7%97%D7%93%D7%A9%D7%95%D7%AA/2015/6/%D7%9E%D7%A7%D7%9C%D7%98%D7%99%D7%9D-%D7%9E%D7%A9%D7%95%D7%A4%D7%A6%D7%99%D7%9D-%D7%91%D7%9B-4-%D7%9E%D7%99%D7%9C%D7%99%D7%95%D7%9F-%D7%A9-%D7%97-1>

ריכוז ממצאים והמלצות

- 1. מקלט בבית משותף משמש כאמצעי מיגון בשעת חירום ולפיכך, חשוב שיהיה פנוי מחפצים ומוכן לאכלוס דיירי הבניין בכל עת. מקלט בבניין משותף מוגדר כרכוש משותף המיועד לשמש את כל בעלי הדירות או מרביתם, והאחריות לפי החוק לאחזקת מקלטים בבתים משותפים, חלה על דיירי הבית ו/או על ועד הבית.
- 2. בהתאם להוראות חוק ההתגוננות האזרחית והנחיות פיקוד העורף, אחריות לבקרה ואכיפה של תקינות ומוכנות המקלטים בבתים משותפים מוטלת על הרשות המקומית.
- 3. פיקוד העורף הנחה את הרשויות המקומיות לבצע ביקורות שוטפות במקלטים בבתים המשותפים ולפעול לשפור כשירותם בהתאם לממצאים.
- 4. מטרת הביקורת הייתה לבחון את נאותות הטיפול העירוני בנושא בקרה ואכיפה של הוראות פיקוד העורף לאחזקת מקלטים בבתים משותפים, באמצעות אגף החירום העירוני.
- 5. האחריות על ביצוע בקרה על תחזוקת מקלטים בבתים משותפים חלה על החברה לביטחון. בדצמבר 2020 מונתה עובדת החברה לביטחון לתפקיד אחראית מקלטים בבתים משותפים. להלן עיקרי הממצאים וההמלצות:

ממצאים	המלצות	תגובות
1. פרסום לתושבים באתר החברה לביטחון מוצג פרסום בנוגע לאחריות התושבים לתחזוקת המקלטים בבתים המשותפים.		
המידע מוצג באתר החברה לביטחון תחת כותרת "היערכות לשעת חירום". באתר העירוני אין מידע בנושא תחזוקת מקלטים פרטיים משותפים, לרבות הפנייה לאתר החברה לביטחון.	1. מומלץ להוסיף הפנייה באתר העירייה לעמוד הרלוונטי באתר החברה לביטחון העוסק בתחזוקה וטיפול במקלטים משותפים. כמו כן, מומלץ להרחיב את הפרסום באתר החברה לביטחון בנושא זה, בדומה לפרסומי רשויות מקומיות אחרות.	תגובת סמנכ"ל החברה לביטחון: "התווסף לדף האינטרנט של החברה והעירייה קישור להסבר מפורט לגבי הנחיות לתחזוקת מקלטים משותפים מאתר פיקוד העורף." בפרוטוקול ישיבה שנערכה בלשכת מנכ"ל העירייה ביולי 2024 נכתב כי ההמלצה בוצעה.

תגובות 	המלצות 	ממצאים
2. מאגר מידע רשותי בשנת 2010 פורסמו הנחיות פיקוד העורף, למפות את המקלטים הפרטיים בבניינים משותפים. במנחה לתחזוקת מקלטים נקבעה הנחיה בנוגע לאיתור מקלטים פרטיים משותפים: "איתור המקלטים הוא מהלך חד-פעמי שבו הרשות נדרשת לאסוף את נתוני המקלטים שבתחום סמכותה, לרבות כתובת המקלט, בתי האב שלהם מיועד המקלט, פרטי ועד הבית. שמירת המידע תיעשה במערכת שימור הידע הפנימית, מערכות GIS רשותיות ברשות המקומית ובאחריותה." לפי נוהל אחזקת המקלטים פקע"ר, איתור כלל המקלטים בבתים המשותפים ובניית מאגר מידע, יבוצעו מתקציב היטלים שגובה הרשות המקומית או במימון המדינה.		
<u>תגובת סמנכ"ל החברה לביטחון:</u> "בימים אלו נערך סקר מיגון מקיף מנוהל על-ידי מנהל אגף החירום ומינהל ההנדסה." בפרוטוקול ישיבה שנערכה בלשכת מנכ"ל העירייה ביולי 2024 נכתב כי ההמלצה בביצוע.	2. בהתאם להנחיות פיקוד העורף, יש לערוך סקר מקלטים, לרבות בבתים משותפים. מומלץ לבחון בשיתוף פיקוד העורף, את מימון ביצוע הסקר בסיוע המדינה.	העירייה לא ערכה סקר מיגון עירוני לאיתור כלל המקלטים בבתים משותפים ולא מנוהל בחברה לביטחון מאגר מידע מלא של כלל המקלטים.
<u>תגובת מנהל אגף החירום (מ-5 במרץ 2024):</u> "הסקר הסתיים זה מכבר, הממצאים הוטמעו במערכת ה-GIS." בפרוטוקול ישיבה שנערכה בלשכת מנכ"ל העירייה ביולי 2024 נכתב כי ההמלצה בביצוע.	3. בהתאם להנחיות פיקוד העורף, יש למפות את המקלטים הפרטיים המשותפים ולשמור את ממצאי מפיז המקלטים במערכת ההנדסית GIS. לצורך עריכת מפיז ראשוני, מומלץ להיעזר במידע הקיים במערכת ההנדסית, הכולל בניינים שנבנו בשנים 1972 עד 1992.	בניגוד להנחיות פיקוד העורף, לא נערך מפיז של מקלטים בבתים משותפים בעיר והמידע בחברה לביטחון כי בעיר קיימים כ-2,500 מקלטים משותפים הוא הערכה בלבד. מערכת GIS עירונית אינה כוללת מידע על הכתובות שיש בהן מקלטים בבתים משותפים.
3. ביקורות יזומות במקלטים לפי תוכנית עירונית "ראשון ממוגנת" מעודכנת לשנת 2020 (להלן - מסמך תמי"ר), "באחריות אגף החירום ביצוע ביקורת של כ-50 מקלטים משותפים כל חודש באופן רנדומלי ו/או על-פי פניות מוקד". לפי המידע שהועבר לביקורת, בתקופה ינואר עד יוני 2023 נערכה בדיקה ב-292 מקלטים בבתים משותפים.		
<u>תגובת סמנכ"ל החברה לביטחון:</u> "תוכנס לשימוש אפליקציית שליטה ובקרה לביקורת מקלטים משותפים." "מפקחת על המקלטים המשותפים עושה [נכון ל-4 בפברואר 2024 - מועד התגובה] שימוש	4. על עובדת החברה לביטחון לערוך ביקורת במקלטים משותפים בהתאם להנחיות מסמך תמי"ר, ולתעד את הפעולות שבוצעו (כתובת הבניין, תיאור המקלט ומיקומו, סיבת ביקור, תאריך כל ביקור, ממצאי כל ביקור, הליכי	פרטי מקלטים בבתים המשותפים לא הוזנו למערכת מידע עירונית לצורך ביצוע בקרה על תקינותם ואין מערכת התומכת בפיקוח יזום על כשירותם של כלל המקלטים המשותפים ובבקרה על תיקון הליקויים שהתגלו במהלך סיורי עובדת החברה.

ממצאים	המלצות	תגובות
מעיון בקובץ שהכינה עובדת החברה לבקשת הביקורת הכולל בדיקות יזומות שהיא ערכה בתקופה ינואר עד יוני 2023, נמצאו אי-התאמות שונות ומידע חלקי: תאריך ביקור לא הוזן, אלא רק חודש הביקורת, לא צוינה כתובת הבניין או מספר בית, היעדר פירוט ממצאים/ליקויים ועוד.	אכיפה שבוצעו וכדומה), בקובץ ממוחשב שינוהל במערכת המידע העירונית.	ביישומון ביקורות המאפשר לבצע בקרה, שפותח על בסיס סעיפי הביקורת הנדרשים החל מלפני חודש. [ההדגשה במקור] בפרוטוקול ישיבה שנערכה בלשכת מנכ"ל העירייה ביולי 2024 נכתב כי ההמלצה מבוצעת.
4. היקף הביקורות לפי המנחה לתחזוקת מקלטים, ביקורת תבוצע לפי קריטריונים המוגדרים ב"מפרט לאחזקת מקלטים" ובעזרת טופס בקרת מקלט. לפי נוהל אחזקת המקלטים פקע", הביקורת במקלט תבוצע על-בסיס טופס בדיקה שאישר פיקוד העורף, הכולל 30 סעיפי בדיקה, לרבות: שילוט וסימון, דרכי גישה, סידור וצביעה, ניקיון המקלט, שלמות קירות, רצפה ותקרה, תקינות דלתות, חלונות ומעקות, תקינות שירותים ומקלחת, חיבור לתשתית מים, חיבור לתשתית חשמל, תאורה, שקע לטלפון, תקינות מערכת אוורור וסינון, מטפים לכיבוי אש וערכת עזרה ראשונה.		
בניגוד להנחיות פיקוד העורף, נוהל החברה לביטחון בנושא "אחזקת מקלטים משותפים" אינו מתייחס לרשימת הבדיקות שנדרשת עובדת החברה לערוך בעת הביקורת במקלט.	5. מומלץ לעדכן את נוהל החברה לביטחון בהתאם להנחיות פיקוד העורף, לרבות צירוף טופס מפורט לבדיקת מקלט, כנספח לנוהל.	תגובת מנהל אגף החירום: הנוהל עודכן והוטמע במערכת. בפרוטוקול ישיבה שנערכה בלשכת מנכ"ל העירייה ביולי 2024 נכתב כי ההמלצה בוצעה.
5. אכיפה במכתב פיקוד העורף לרשויות המקומיות מיוני 2023, פורטו סמכויות הרשות המקומית לשם מימוש הוראות חוק ההתגוננות ולטיפול במקרים של השתלטות על מקלט או מניעת גישה אליו. סעיף 254 לפקודת העיריות [נוסח חדש] קובע, כי העירייה רשאית להטיל קנס על דיירים העוברים על הוראות חוק עזר. סעיף 114 לחוק עזר עירוני קובע כי "העובר על הוראה מהוראות חוק עזר זה, דינו - קנס 600 שקלים חדשים, ובעבירה נמשכת - סכום נוסף של 24 שקלים חדשים בעד כל יום שבו נמשכת העבירה אחרי שנמסרה לו הודעה בכתב מאת ראש העירייה או המפקח או אחרי הרשעתו". לפי נוהל החברה לביטחון, אם יימצא כי מקלט אינו מוחזק במצב נדרש, גם לאחר מתן אורכה של 14 יום, פקח ירשום דוח התראה ל-7 ימים. בתום פרק זמן זה, אם בביקורת חוזרת לא מולאו הנחיות נציג החברה לביטחון, פקח ירשום דוח ברירת קנס לועד הבית או לדייר שיוּדָה שהציוד שייך לו. חודש לאחר מתן הדוח, תבוצע ביקורת נוספת במקום, ובמידת הצורך פקח ירשום דוח התראה וקנס.		
לא נמצא דיווח בפניות חוזרות למוקד העירוני בנוגע למקלטים משותפים בהם המפגע לא הוסר, כי הופק דוח התראה ו/או דוח ברירת קנס.	6. בפניות חוזרות למוקד העירוני בגין תחזוקת מקלט משותף, יש להפיק מכתבי התראה ודוחות קנס, בהתאם לקבוע בנוהל החברה לביטחון.	תגובת סמנכ"ל החברה לביטחון: "מבוצע בשוטף". בפרוטוקול ישיבה שנערכה בלשכת מנכ"ל העירייה ביולי 2024 נכתב כי ההמלצה מבוצעת.

תגובות 	המלצות 	ממצאים
<u>תגובת סמנכ"ל החברה לביטחון:</u> "עם הכנסתה לשימוש של תוכנת השליטה ובקרה ניתן יהיה לבצע בקרה לטיב השירות שניתן לפניות התושבים." "תבוצע בדיקה של הפניות לוודא סגירתן בהתאם להוראות החוק." בפרוטוקול ישיבה שנערכה בלשכת מנכ"ל העירייה ביולי 2024 נכתב כי ההמלצה בביצוע.	7. על החברה לביטחון לערוך בירור בנוגע לפניות שנרשם בהן כי סגירתן בוצעה לאחר הפקת מכתב התראה/דוח קנס, ולא נמצא לכך תיעוד במערכת החברה לביטחון.	בחלק מהמקרים שבהם דווח במוקד העירוני כי ניתנו מכתבי התראה/דוחות קנס, לא נמצא במערכת החברה לביטחון תיעוד לכך.
6. פעילות עירונית לסיוע בתחזוקת מקלטים בבתים משותפים חלק מפניות התושבים למוקד העירוני, כללו בקשה לסיוע של העירייה בניקיון מקלטים בבתים משותפים. בשנת 2019 סייעו פקחי החברה לביטחון בניקוי מקלטים בבתים משותפים.		
 בפרוטוקול ישיבה שנערכה בלשכת מנכ"ל העירייה ביולי 2024 נכתב כי ההמלצה תבוצע.	8. מומלץ לבחון דרכים לגיוס תקציבים ממקורות חיצוניים, לצורך שיפוץ מקלטים פרטיים משותפים.	נמצא כי רשויות מקומיות אחרות גייסו כספים ממקורות חיצוניים (משרדי ממשלה, הסוכנות היהודית ותורמים פרטיים), לצורך שיפוץ מקלטים פרטיים משותפים.

נספח א'

דוגמאות לפרסומים ברשויות אחרות

■ עיריית תל אביב-יפו

הנחיות לפינוי ותחזוקת מקלטים

הנחיות והמלצות לפינוי מקלט משותף או פרטי בבניין מגורים ולתחזוקתו. تعليمات وتوصيات لإخلاء وصيانة الملجأ المشترك أو الخاص في البناية السكنية.

פורסם: 22.10.23 עודכן: 23.10.23

תיאור

מה חשוב לבדוק:

- לוודא שדלת המקלט ופתח המילוט נסגרים ונפתחים באופן תקין
- לוודא שאין חפצים שחוסמים או שמפריעים למעבר בטוח למקלט
- לוודא שקיימת תאורה תקינה
- לוודא שאין במקלט חומרים דליקים, מסוכנים ורעילים
- לוודא שלא תלויים פריטי זכוכית או קרמיקה שעלולים להתנפץ

מקרים בהם ניתן לפנות למוקד שירות 106 פלוס לתיאום עזרה:

- אנשים מבוגרים או אנשים עם מוגבלויות שזקוקים לעזרה
- מקרים שבהם קיים פולש, שהשתלט על המקלט ומסרב לפנותו

במקרים אחרים חשוב לפעול לפי ההמלצות האלה:

- רצוי להתארגן לפינוי משותף של המקלט עם דיירי הבניין בעזרת ועד הבית
- לבחון את תכולת המקלט ולפנות את הציוד ואת החפצים, שאינם נדרשים, כדי שדיירי הבניין יוכלו לשהות בו בבטחה ובנוחות בעתות החירום
- להוציא את החפצים באופן מסודר, לרכז אותם מחוץ לבניין, באופן שלא יפריעו למעבר, ולדווח למוקד שירות 106 פלוס כדי שיגיעו לפנות
- את הציוד שנשאר מסדרים בצמוד לקירות המקלט כך שלא יפריע במעברים ויאפשר שטח שהייה
- לבדוק שדרכי הגישה למקלט ודרכי היציאה מיציאת החירום פנויות מחפצים

*בעיר תל-אביב-יפו יש אלפי מקלטים פרטיים משותפים בבנייני מגורים. מקלטים אלה הם רכושם המשותף של הדיירים לכן פינוי והשמה שלהם הם באחריותם בלבד.

פרטים לגבי המקלטים הציבוריים שקרובים לביתכם והחניונים המאושרים ניתן למצוא באתר העירייה.

עיריית באר שבע

מקלטים פרטיים משותפים

במסגרת הערכות עיריית באר שבע לשעת חירום, ועל פי הנחיות פיקוד העורף, נדרשים התושבים להכין בקביעות את המקלטים הפרטיים שברשותם ולפעול באופן רציף לתקינות תחזוקתם וכשירותם לשעת חירום.

הכינו את המקלט בבית מגוריהם בהתאם להנחיות הבאות:

- בדיקו את תקינותו של מערכת האוורור, המים, הביוב והחשמל
- הסדירו את דרכי היציאה, הכניסה ויציאות החירום
- הציאו חומרים דליקים ורעילים או חומרים אחרים העשויים להפריע לחוסים במקלט או לסכנם
- בדיקו את תקינות הדלתות, חלונות החדר והמזנונים שמסביב
- הקפידו על חידוש השלטים והסימנים במקלט ועל תקינות דרכי היציאה אליו (כמו שילוט פולט אור)
- יש לוודא כי גודל המקלט ומספר מקומות הישיבה מותאמים למספר השהיה בו
- יש לפנות מפנים כבדים ושבידים מן הקירות וכן המדפים

הכינו ציוד בסיסי הכולל: ערכת עזרה ראשונה; ערכת כובי אש; מקלי מי שתייה או בקבוקים סגורים, תאורת חירום או פנס עם סוללות; ציוד מתאים להיגיינה (כמו בתי כיסא ושקיות לאיסוף אשפה).

בנוסף לציוד הנ"ל, מומלץ לצייד את המקלט במלאי מזון – רצוי מוצרים המוכנים לאכילה (בגון חטיפים ושימורים), רדיו עם סוללות וסוללות לחלופה, מכשיר טלוויזיה וטלפון, עיתונים, ספרים, צעצועים ומשחקים לילדים, פנקסי טלפונים חיונים, מאוורר חשמלי ודלי אשפה.

על האזרה מוטלת האחריות לטפל במקלט שברשותו

להלן לישון סעיף 81 (א) לחוק עזר לבאר שבע (איכות הסביבה) התש"א-1991 (להלן "חוק העזר"):
81. א. בעלות של נכס יחיד את המקלט המצוי ברשותו במצב נקי ותקין המאפשר שימוש בו בכל עת שיהיה צורך בכך.

לתועלת לבכסו העירייה נערכת לביצוע ביקורים יוזמים במקלטים משותפים לאורך כל השנה, כדי לפקח על מוכונותם.
יצון כי אי קיום הוראות חוק העזר בדבר החזקת מקלטים הינה עבירה שדינה קנס.

לשאלות ולביקורים מקצועיים הנדסים, מומלץ לפנות למוקד המידע הארצי של פיקוד העורף בטלפון: 104.

מידע נוסף באתר פיקוד העורף.

שעות הפעילות: ימים א' – ה', בין השעות: 08:00 - 16:00

לפרטים נוספים

טלפון	פקס	כתובת	שעות מענה טלפוני
08-6840177	08-6840191	זלמן שגאור 10, באר-שבע	ימים א'–ה' בין השעות 08:00-16:00

עיריית חיפה

מקלט בבית משותף

העירייה חוזרת ופונה לתושבים המתגוררים בבתים משותפים בבקשה לוודא כי המקלטים שברשותם פנויים וזמינים לשהייה בעת חירום.

אנחנו מדגישים כי האחריות על תקינותם וזמינותם של המקלטים הפרטיים מוטלת על בעליהם.

במקרים בהם קיימת השתלטות על המקלט ניתן לפנות לאגף האכיפה העירוני באמצעות המוקד העירוני – 106.

במקרים חריגים, בהם מדובר באנשים עם מוגבלות שאינם מסוגלים לסנות את המקלטים באופן עצמאי – ניתן לפנות לעירייה שתפעל, ככל הניתן, לסייע בידם באמצעות מתנדבים, בכפוף לזמינות מערך החירום העירוני.

על תושבים המנסים את תכולת מקלטיהם ליצור קשר עם המוקד העירוני ולדווח על מקום פינוי הפסולת, כדי שהעירייה תפעל לפינויה.

אנו נמצאים במצב חירום, לכן יש לוודא בהקדם כי המקלט המשותף כולל את כל מה שנדרש לשהייה ממושכת במידת הצורך.

למידע נוסף אודות מקלטים משותפים - היכנסו לאתר פיקוד העורף

מקלט משותף בבניין

מקלט בבית מגורים הוא רכושם של הדיירים וזה אלו המפקחים על הטיפול בו. לדיירי האחריות לחזקת המקלט המשותף בבניין ועל השמירה עליו במצב המאפשר את השימוש בו בכל עת, חלה על הדיירים.

במצב חירום, אין את הפנן הנדרש לבצע את ההכנות המאפשרות להפוך את המקלט המשותף בבנין המגורים לתאים לעזריה של הדיירים. עלן טוב לתחזק אותו בעגרה ולוודא כי הוא כולל את כל מה שנדרש לעזריה. על הדיירי להקפיד, כדי שהמקלט יהיה מוכן מראש למצב חירום!

דוגשים כללים לתחזקת מקלטים

• אסור להשתמש במקלט כמחסן. אם אסור לעשות במקלט שימוש דחלילי כפי שמפורט בהמשך, הציוד לא יתפס יתור מתחשיית (20%) משטח המקלט, או להחליף. הציוד לא ייתר קבוע וניתן יהיה לפנות אותו בתוך 4 שעות מתחן ההציה על ידי פיקוד העורף או הרשות המקומית.

• אסור לאחסן במקלט חומרים דליקים, מסוכנים ורעילים.

• אין לחתום פורטי ונכזית או קרמיקה שעלולים להטמץ.

• יש לוודא כי דלת המקלט נפתח המילוט נטעים ונפתחים כיוות. אם נדרשים חקיקות, ניתן לפנות לחברה המייצרת בתו חקן פורטי מסגרת למקלטים זו.

• יש לוודא כי המכסה של פתח האוורור קיים (המכסה נדרש לפתוח רק במצב חירום).

• ניתן לדפף את רצפת המקלט בוחאם לוחמים המותרים בתוך ישראל 507.

■ עיריית כפר סבא

מקלטים בבניינים משותפים – הנחיות אחזקה
דרכי גישה וניקיון המקלט - דא כי דרכי הגישה לכניסות למקלט ודרכי היציאה מיציאות החירום פנויות וחופשיות ממכשולים. אסור לתפוס יותר מ-20% משטח רצפת המקלט גם כשהמקלט נמצא בשימוש דו תכליתי. - דא כי המקלט נקי וחפשי מכל חפץ או דבר העלולים להפריע לכניסת האנשים או למנוע שימוש בכל שטח המקלט בשעת הצורך. - במקלט דו תכליתי ודא שניתן לפנות את הצידוד הנוסף במהרה ולהכין את המקלט לשימוש תוך 4 שעות. - בדוק את שלמות מדרגות הכניסה למקלט, במקרה של שבר במדרגה הזמן בעל מקצוע לתיקון נזילות ורטיבות - בדוק את קירות המקלט ורצפתו לנזילי כתמי רטיבות או נזילות. דלתות הדף, אטימה ואוורור - יש להחליף גומינת איטום כל 3 שנים - בדוק סיבוב כל הדלתות/חלונות על ציריהם ע"י פתיחת וסגירת הדלת/החלון מספר פעמים. - בדוק את סט האטום על גבי המשקוף שהוא מושלם ולא החייב. צינורות ופתחי אוורור - יש להחליף גומינת איטום כל 3 שנים - בדוק ניקיון האוורור. - בדוק ניקיון צינורות האוורור. - בדוק אטימות הדלתות הפנימיות. - בדוק חוזות את אטום הגומי במכסי הצינורות.
יציאות חירום, מעקות - בדוק את חיבורי הסולמות לקיר ותקינת השלבים בהם. - בדוק את יציבות המעקה והמתקנים השונים הקבועים בקירות המקלט. - בדוק את השענת השכבות – במקרה והמרווח גדול לאורך הוויתון עליו מונחת השכבה, הזמן מומחה לתיקון. צנרת, בריזים ומכלי מים - בדוק פעולת הבריזים השונים ע"י פתיחת הברז והזרמת מים למשך דקה אחת. - הבדיקה חבוצה בבריזים המצויים בבזרים, במכלי מים לשתייה, במקלחות ובבתי שימוש אחרים. - בדוק את שלמות מיכלי המים לשתייה ותקינות הבריזים שבהם. הבדיקה חלול: מיילי המיכל במים, הפעלת הבריזים, בדיקה אחרי סדקים דליפות או נזילות, ולבסוף ריקון המיכל. מערכת ביוב ומשאבות - וודא תקינות המערכת ובדוק מחסומי רצפה ע"י שפיכת מים דרך המחסומים. - אחת ל- 6 חודשים, בדוק פעולת המשאבות (אם יש כזאת במקלט). משאבה דו תכליתית ידנית/חשמלית - בדוק את המשאבה בשני המצבים: הפעלה ידנית, הפעלה חשמלית - בכל מצב וודא לפני ההפעלה שמצב המגנטים תואם את צורת השאיבה. - וודא כי ידית המגנף המשותף למשאבה הידנית/חשמלית נמצאת במצב הרצוי (העברה ממצב ידני לחשמלי וחזרה). - אחרי ביצוע בדיקות ההפעלה רוקן את הצינורות. - החזר את המשאבה למצב סרק/אחסן, טכנה לחפול בעת הצורך. - דאג לטיפול מונע תקופתי לפי הוראות היצרן. - השאר הידית במצב של שאיבה חשמלית.

לוח חשמל

בדוק פעולת כור המסמך על הגבירה מפרט המסמך. על כל שלוש הערות לדלוק, החלקי נרות שחמות. במקרה נורה אורה דולקת גם לאור החלפת הנורה הישנה בנורה טובה - חסון חשמלאי מורשה, במקרה של מקור האם מנוע לוח החשמל.

מפסיקי פחת אוטומטיים

בדוק תקינת התפעול של המכשירים הרחי אוטומטיים על יתקן המפעיל כל מעגל במסדר. במקרה של שבר או אי תקינת חסון חשמלאי מורשה.

מאוררים (ונטות) חשמליים

- נקה את האבק מהמאורר.
- הפעל את המאורר בדוק פעולתו בשני הכוונים (ניקה וסניקה) באם הוא מתחמם לך.
- בדוק אפשרות הבאה קלה של המאורר מסומן כדי לאפשר פירוק המפתח והסניקה.
- באם התקן המעגל במסך באיור על שטח - חסון חשמלאי מורשה לבדיקה יסודית של כל מערכת החשמל וכל התקנים החשמליים.

צביעה וסידור

דאג לחדש את צבע הדלתות, פתחי האווריר, הקירות והחלקים. השתמש בצבעים עמידים בפני שמש.

שילוט וסימון כניסות, יציאות ופתחי חירום

- חדש סימן דלתות מניפות וריבועיות, יציאות החירום, פתחים וחלונות, הקף מאוררי סלמנות המסמך ליציאת החירום יסומנו על פס צבע אדום.
- ודא שמעל הפתחים ישנו הסימן "דלת כניסה", "דלת יציאה", "דלת יציאת חירום" או "חלק יציאת חירום" למעקרה.

א. בשעת רגיעה מותקן להחמשת סבוכים מנערים למסרות שלהן:

כל שימוש המותקן ליד דרייב הבית וכן השאר לצרכי חירום, חפיקה, פנילת סמורטיות, משחקים לילדים, משרד לשדד הבית, מנעון לטען, למכשירים חלוקיים, חדר קריאה וכן, תחת אומנים עגלות לידם, אך לא לחסון. חדר כניסה, ניקיון או חסון כל נקע.

ב. בשעת רגיעה מותקן להחמשת סבוכים למסרות שלהן:

חדרי הלבשה, חדרי אכל, בית סניף או בית כנסת, המסמך כיור וחברות, תבנית לשמור. חדרי קריאה וכן, פנילת סמורטיות.

עיריית חולון

מפרט לאחזקת מקלטים פרטיים בבתים משותפים

לעיונכם, אימוץ חוק עזר לנושא שמירה על המקלטים הפרטיים

דרכי גישה וניקיון המקלט

- 1. ודא כי דרכי הגישה לכניסות המקלט דרכי היציאה היציאות החירום מניחות וחופשיות ממכשולים.
- 2. **אסור לתפוס יותר מ-20% משטח רצפת המקלט וגם שהמקלט מוצא בשימוש דו כבליתי.**
- 3. ודא כי המקלט נקי וחופשי מכל חפץ או דבר העלולים להפריע לכניסת האנשים או למנוע שימוש בכל שטח המקלט בשעת החירום.
- 4. במקלט דו כבליתי - ודא שניתן לפנות את הציוד הנוסף במטרה ולהכין את המקלט לשימוש חוץ 4 שעות.
- 5. בדקו את שלמות מדרגות הכניסה למקלט, במקרה של שבר במדרגה הותן בעל מקצוע לתקן.

נזילות וריביות

- 1. בדקו את קירות המקלט ורצפתו לעיכוי בתמי ריביות או נזילות.

דלתות הדף, אטימה ואוורור

- 1. יש להחליף גומיות אטיום כל 3 שנים.
- 2. בדקו סיבוב כל הדלתות/חלונות על ציריהם על פנייה וסגירת הדלת/החלון מספר פעמים.
- 3. בדקו את פס האטום על גבי המשקוף שהוא מושלם ולא המייבש.

צינורות ופתחי אוורור

- 1. יש להחליף גומיות אטיום כל 3 שנים.
- 2. בדקו ניקיון האוורור.
- 3. בדקו ניקיון צינורות האוורור.
- 4. בדקו אטימות הדלתות הפנימיות.
- 5. בדקו חוזותית את אטום הגומי במכסי הצינורות.
- 6. יש להחליף גומיות אטיום כל 3 שנים.
- 7. בדקו את תקינת רשתות המנען והבובעים לצינורות האוורור.

509

יציאות חירום, מעקות

- בדקו את חייבורי הסלמות לקיר ותקניות השלבים בהם.
- בדקו את יציבות המעקות והמתקנים השונים הקבועים בקירות המקלט.
- בדקו את השענת השבבות – במקרה והמרווח גדול לאורך הדויתן עליו מונחת השבבה, הזמן מומחה לחקור.

צנרת, ברזים ומכלי מים

- בדקו פעולת הברזים השונים ע"י פתיחת הברז והזרמת מים למשך דקה אחת. הבדיקה בתוצע בברזים המצויים בבזורים, במיכלי מים לשתייה, במקלחות ובבתי שימוש אזרחיים.
- בדקו את שלמות מיכלי המים לשתייה ותקניות הברזים שבהם. הבדיקה תכלול: מילוי המיכל במים, הפעלת הברזים, בדיקה אחרי סדקים דליפות או נזילות, ולבסוף ריקון המיכל.

מערכת ביוב ומשאבות

- ודאו תקינות המערכת ובדקו מחסומי רצפה ע"י שפיכת מים דרך המחסומים.
- אחת ל- 6 חודשים, בדקו פעולת המשאבות (אם יש דאגת במקלט).

משאבה דו תכליתית ידנית/חשמלית

- בדקו את המשאבה בשני המצבים: הפעלה ידנית, הפעלה חשמלית
- בכל מצב ודאו לפני ההפעלה שמצב המנופים חוזם את צורת השאיבה.
- ודאו כי ידית המנוף המשותף למשאבה ידנית/חשמלית נמצאת במצב הרצוי (העברה ממצב ידני לחשמלי וחזרה).
- אחרי ביצוע בדיקות ההפעלה רוקנו את הצנורות.
- החזירו את המשאבה למצב סדק/אחסון, מוכנה לתפעול בעת הצורך.
- ראו לטיפול מונע תקופתי לפי הוראות היצרן.
- השאינו הידית במצב של שאיבה חשמלית.

לוח חשמל

- בדקו פעולת ברזי הפאזות ע"י העברה מפה לפאזה. על כל שלוש הנורות לדקוק, החלף נורות שרופות.
- במקרה נגורה אינה דולקת גם לאחר החלפת הנורה השרופה בנורה טובה – הזמינו חשמלאי מורשה.
- במקרה של חסור הדנה אלטרנטיבי – בדקו האם הוא מגיע ללוח החשמל.

מפסיקי פחת אוטומטיים

- בדקו תקינות התפעול של המכשירים החצי אוטומטיים ע"י ניתוק והפעלת כל מעגל בנפרד. במקרה של שבר או אי תקינות הזמן חשמלאי מורשה.

שילוט וסימון כניסות, יציאות ופתחי חירום

- חדשו סימון לדתות פנימיות וחיצוניות, יציאות החירום, פתחים וחלונות, הקיר מאחורי סולמות הטיפוס ליציאת החירום יסומנו ע"י פס צבע זוהר.
- ודאו שמעל הפתחים ירשמו הכתובות "דלת כניסה", "דלת יציאה", "דלת יציאת חירום" או "חלון יציאת חירום" לפי המקרה.

בשעת רגיעה מומלץ להשתמש במקלט שבבית מגורים למטרות שלהלן:

- כל שימוש המשותף לכל דיירי הבית ובין השאר לצרכי תרבות, חפילה, פעילות ספורטיבית, משחקים לילדים, משרד לוועד הבית, מועדון לנוער, למבוגרים ולקשישים, חדר קריאה ועיון, חניית אופניים ועגלות לילדים, אך לא לאחסון, חדר כביסה, גיהוץ או אחסון כלי גינון.

בשעת רגיעה מותר להשתמש במקלט למטרות שלהלן:

- חדרי הלבשה, חדרי אובל, בית חפילה או בית כנסת, הופעות בידור ותרבות, תצוגות לסוגיות, חדרי קריאה ועיון, פעילות ספורטיבית.

השימוש למטרות האמורות לעיל מותנה בקיומם של התנאים הבאים שלהלן:

- אסור לתפוס יותר מ-20% משטח רצפת המקלט גם כשהמקלט נמצא בשימוש דו תכליתי העלול למנוע שימוש במקלט למחסה בשעת התקפה, ושמן פינוי לא יעלה על 4 שעות מהכרות מצב הכן להתגוננות אזרחית, או מועד מתן ההרשאה ממפקד העורף.
- לא ימלא במקלט כל ציוד או חומר דליק, רעיל או אחר (לרבות בציפוי קירות או תקרות), אשר עלול להפריע לחוסים במקלט או לסכנם.

החוק קובע על כל האזרח מוטלת אחריות לטיפול במקלט שברשותו. עם זאת אפשר לפנות למוקד העירוני ולקבל סיוע לאכיפת פינוי מיטלטליון במקלט בבית משותף.

רשימת ציוד חירום הדרוש למקלט בבית משותף		
ממרט בסיסי	המריט	ממרט בסיסי
8 תחבושות אישיות, 2 תחבושות בינוניות, 2 תחבושות גדד בזוויה, 10 משולשי בד, 20 פדי גזה, 1 סד צץ מרופד, 1 חוסם עורקים, 1 איספגלנית, 3 אדי גזה, 1 מספריים, 10 סיכות בטחון, 1 חרמיל.	חרמיל עזרה ראשונה לחובש	1
תחבושות אישיות, 3 משולשי בד, פדי גזה, 3 אנדי גזה, 3 סיכות ביטחון, 1 חרמיל.	חבילה קטנה לעזרה ראשונה	2
עשויים מפוליאתילן או פו.ו.סי.	מיכל מי שתייה (בליטרים) **	3
רצוי מוצרים מוכנים לאכילה כגון חטיפים, שימורים	מלאי מזון	4
בית שימוש עשוי חומר פלסטי בעל מיכל המעכל שפכים באמצעות חומר כימי, לרבות 5 מנות אבק.	בית שימוש כימי ***	5
עם סוללה 6 וולט בעלת אורך פעילות רצופה של 7 שעות לפחות.	פנס מטלטל לאור מפור	6
עם סוללה 6 וולט בעלת אורך פעילות רצופה של 7 שעות לפחות.	פנס זרקור מטלטל	7
1 מחבט כבוי, 1 את חפירה, ד לדיים, 2 מטפי כיבוי.	עמדת כיבוי אש/מטפי כיבוי	8
	שקים לאיסוף וסילוק אשפה	9
	אליגוקה	10
	סלולוידיה	11

עיריית רעננה

היערכות נכונה למקרי חירום

במסגרת הכנת העדף לשעת חירום, חשובי העדף נדרשים להכין את המקלטים המוגנים שבשרותם, ולשלוף בקביעות לעומדה על הקטנות, החזקתם וכשירותם לשעת חירום.

לוח זמנים העדף (החוקת מקלטים) מש"ר 1976 - ותיקון תשס"ח 2007 קובע כי: "בעל נכס יחזיק את המקלט המצוי ברשותו במצב וקי תחזק המאפשר שימוש בו בכל עת שיהיה צורך בכך ויעשה כל חיזוק ושינוי הנדרש לשם פילוי החבוב, אי החזקת חקיקה של מקלט, רכבו או פניה, הנה עבירה על סעיף 24 (א) לחוק ההתגוננות האזרחית, ועלולה לרצור קנס כספי".

הנחיות התנהגות בעת הישעם אזעקת חירום

כאשר נשמעת אזעקה יש לפעול על פי ההנחיות הבאות:

- **בתבונה:** יש להיכנס למקלט/מרחב מגן או חלל פנימי מוגן, לסגור דלתות וחלונות
- **חומר למבנה:** יש להיכנס מיד למבנה קרוב. אם אין מבנה קרבת מקום, או בשטח פתוח, יש לשכב לוחן על הראש באמצעות הידיים
- **ברכ בשטח עירוני:** יש לעצור בצד הדרך ולהיכנס למבנה קרוב
- **ברכ בשטח בין עירוני:** יש להמשיך בנסיעה עד לשטח בנוי, לעצור בצד הדרך ולהיכנס למבנה קרוב

מה נכדי לא לעשות בשגרה כדי להיות מוכנים לשעת חירום?

- לשמור על ניקיון המקלט או המג"ד, אורזו ופניו ציד מיותר ממנו
- לבדוק תקינות של מערכות האוויר, המים, הביוב והחשמל
- להסדיר את דרכי הכניסה ויציאה מהמקלט, וכן את יציאת החירום ממנו
- לבדוק את תקינותם של הדלתות, חלונות הדרך ותצוגות שמסביב
- להקפיד על חידוש השלטון והסימנים במקלט ובדרכי היציאה אליו (שלטן פולט אוויר)
- לחדד את המקלט בצד בסיסי: מפת לציני אש, פטיש, הכל ומספריים, מאורת חירום, פנס, נרות ומספריים, שמיים וזכוכית
- לכל אדם למטה, רצי לזכין מים ל-3 ימים
- לשמור על סגורות: חסימים, שמיים וזכוכית
- שרדת עזרה ראשונה: חבטות, אנדים, רטיט (פדים) סטריליות, חומר חימוי למצעים, מספריים ובספות גומי
- פטיות, מרחים, ליטאות ומסיכות
- דלי לאשפה, שקיות פילון גזיר שואלט

עיריית נהריה

דף הבית > שירות לחשבו > שירותים לפי תחום > חירום ובטיחות > פעילות בשעת חירום > משק לשעת חירום

משק לשעת חירום

אזעקת מקלטים בבתי משותפים במקבית בנחשבים בנושא הטיפול במקלטים המשותפים, להלן עדכון ההנחיות של הב"א ושל העירייה:

על פי חוק הב"א - האחראית לאזעקת מקלט בבית משותף או במפעל, מוטלת על דיירי הבית/וא על בעל המפעל, האחריות כוללת: ניקיון, אחזקה, ציוד ופינוי כל חפץ או מיכלטין שאין להחזיקו במקלט או המפרע לדרכי הישיבה או הישיבה למקלט.

רשימת ציוד הכרחי במקלט

- מכספי ביבוי אש
- תיק עזרה ראשונה
- מיכל שתייה
- שירותים גריל / כימי
- שקיות לאיסוף / פילוק ואשפה
- פנסים וזרקור

מערך המשק לשעת חירום (מל"ח) הינו גוף המופקד על הכנת המשק החיוני לשעת חירום, וזאת על מנת למנוע במידת האפשר שיבושים ונזקים למשק האזרחי בזמן מלחמה ושעת חירום ולאפשר קיום שגרת חיים תקנה ככל הניתן לאוכלוסייה בעורר. מערך מל"ח אינו מטפל בנושאי ההתגוננות האזרחית - מקלטים, ערכות מגן, פעולות חיכוך ותצורה והצדקות התנהגות בשעת חירום - בנושאים שהינם בתחום אחריותו של פיקוד העורר.

ע"י החלטת הממשלה הוקמה ועדת מל"ח לעיבה (ומ"ע) המופקדת על הפעלת מערך מל"ח ובראשה עומד שר הביטחון. החלטת הממשלה מס' 1080 מיום 13 פברואר 2000 מחווה חקון להחליטת הממשלה תכ"ג, ומרחיבה את האפשרות להפעלת מערך מל"ח גם במבצי חירום שהם חוצאה של אסונות טבע, אסונות הנבעים מפליטת חומרים מסוכנים או אירועי טור שאל בחקופת לחימה.

סעיף ד' (2) בהחלטה זו קובע:

"תקופת הפעלת מערך מל"ח באירועי חירום" בדקתם אסונות טבע (כגון: רעידות אדמה, שיטפונות, מגיפות) אסונות הנבעים מפליטת חומרים מסוכנים (כימיים, ביולוגיים, גרעיניים) וכן אירועי טור שאל בחקופת לחימה - וזאת כאשר נמנעת או נפגעת פעילות התקינה של המשק החיוני, או קיימת סכנה ממשית למניעת או לפגיעה כאמור".

עיריית בית שמש

מרחב השירות

חירום

מה קורה בעיר

עובדי עירייה

תושבים

העיר והעירייה

מיון/לשעת חירום

דיוע לשעת חירום

דיוע לשעת חירום ברעידת אדמה

הכנות חירום מסתובות

רשימת מקלטים עירוניים

מקני חירום

הנחיות התנהגות

דלקת

מקלטים מסומנים	מס'ר	רחוב	סמל
1	אבנת ישראל	2	
2	אבנת ישראל	4	
3	אבנת ישראל	6	
4	אור שמש	2	
5	אסיר אמת	1	
6	אלברט סנדר	1	
7	אלברט סנדר	2	
9	אלברט סנדר	6	
10	אלברט סנדר	3	

נספח ב' סקר מיגון ברשויות אחרות

עיריית אשדוד

לראשונה בישראל: סקר מיגון עירוני

אשדוד נבחרה על ידי פיקוד העורף להיות הרשות הראשונה לבצע סקר מיגון של מקלטים ציבוריים, מקלטים פרטיים ומקני ציבור בכל רחבי העיר. 200 חיילים ייקחו חלק בפעילות, בשיתוף עובדי מינהל ההגנה והתפעול, מנהלת התחדשות עירונית ומנהלות הרובעים.

פיקוד העורף, בשיתוף עיריית אשדוד, יבצע באשדוד סקר מיגון עירוני שיחל מחר (19.7), ויבדוק תקינותם של מבני ציבור ומקלטים בבתי משותפים ברחבי רובעי העיר. הסקר הינו חלק מתוכנית העבודה השנתית של פיקוד העורף, ובמשך שלושת ימי הסקר תורגש תנועה רגלית ורכובה של חיילים ברחבי העיר.

הסקר יתבצע השבוע, בימים שני עד רביעי (19-21/7/21), באמצעות כ-200 חיילים לוחמי חטיבת החילוץ, אשר יתפרשו בכל הרובעים, בעיקר ברובעים וותיקים (א, ב, ג, ד, ה, ו, ז, ח, ט, י, יא, יב). שם יכלול הסקר גם את מיגון המקלטים בבניינים משותפים.

החיילים לא מגיעים לתקן מקלטים אלא לבצע סקר שידוק את תקינותם, והוא יכלול:

- בדיקה של מקלטים ציבוריים.
- בדיקת מבני שירותים חיוניים (בתי מרקחת, מרפאות, מרכזי קניות, משרדי רווחה וכיו"ב).
- בדיקת תקינותם של מקלטים משותפים פרטיים בבניינים מגורים (האם הם שמישים לשעת חרום וכו').

סקר המיגון העירוני מהווה נדבך חשוב במיפוי העיר, ויהיה כלי חשוב בהתמודדות העיר בשעת חירום.

אגף ההגנה בעיריית אשדוד, בשיתוף אגף הביטחון העירוני, מנהלת ההתחדשות העירונית ומנהל התפעול באמצעות מנהלות הרובע, ילוו את לוחמי חטיבת החילוץ במשך שלושת הימים, במטרה להגיע למספר גדול של מקלטים. בנוסף, יינתן סיוע ללוחמי החטיבה ככל שיידרש, במטרה למפות באופן מקסימלי את רמת המיגון של המקלטים הפרטיים והציבוריים בעיר.

עיריית חולון

סקר המקלטים בבניינים המשותפים בחולון יוצא לדרך

עיריית חולון בשיתוף עם פיקוד העורף יסקרו בשבוע הבא את המקלטים המשותפים בבנייני המגורים בעיר, המשמשים את דייריהם בעתות חירום

לדרישה

**הגלובוס האינטראקטיבי
ללמידה וחקר**

מורסם בתאריך: 3.2.22 08:39
מאת: דודי טל

כחלק מההכנה המתמדת שמבצעת העירייה לשעת חירום בימי שגרה, תקיים העירייה בשבוע הבא, בשיתוף פעולה עם מחוז דן בפקיד העורף – סקר מקלטים משותפים, הנמצאים בבנייני מגורים ברחבי חולון.

מטרת הסקר הינה לקבל תמונת מצב אמיתית מהשטח על מצבם של המקלטים הללו ולוודא כי הם מתוחזקים באופן ראוי ונוקיים וכי הם ערוכים לשימוש בעת הצורך. הסקר יתבצע ביום שני, 7.2.22, בשעות 15:00-21:00, וישתתפו בו כ- 240 חיילים פקע"ר.

ההחלטות יגיעו לבניין המשותף כשהם לבושים באפוד הצהוב המזוהה של פיקוד העורף והם יפנו אל ועדי הבתים או אל ההדיריים ויבקשו מהם לפתוח את המקלט לצורך בדיקתו.המידע אודות המקלטים יירשם ויתועד לשימוש על ידי כוחות הביטחון בשעת חירום.

התקיים סקר מקלטים בבניינים המשותפים בחולון

בסקר התקיים בשכונות תל גיבורים, גרין, אגרובנק ונאות רחל.

ידיעת חלול, בשיתוף עם מחוז דן בפקיד העורף, סקרו השבוע את המקלטים המשותפים בבנייני המגורים בעיר, שמשמשים את דייריהם
שעת חירום.

סקר התקיים בשכונות תל גיבורים, גרין, אגרונוק ונאות רחל, על ידי כ-400 חיילי פיקוד העורף שבדקו את מצב המקלטים ואת מידת מוכנותם לחירום.

אשר. ובני ישראל חסדו של משה ושל אהרן לא יעלה בלבו של מרים. וכן נראה שיש להבין את הפסוקים הללו כהמשכה של התורה, שבה משה ואהרן הם המעלה את ישראל, ואשר הוא המעלה את ישראל.

מידע שהתקבל יאפשר לעירייה להדריך את הדיירים כיצד להכין את המקלטים למצבי חירום ובבנומה לקיים פעילות משלימה שתכלול הסברה והדרכה לועדי הבתים בנושא זה.

מִידַע וְלִהְיוֹת לְגִבּוֹר תַּחֲזֹקֶת מִקֶּלֶט וְהִבְנַתוֹ לִשְׁעַת חִירוֹם >>

מנכ"ל העירייה ארז ניסים, סמנכ"ל תפעול ארז אלי ומנהל אגף חירום וביטחון דרור שלו, עם חיילי פיקוד העורף. צילום: עיריית חולון

פורסם בתאריך: 12/02/2022

עיריית נהרייה

Facebook post from Log Masuk featuring a Hebrew article titled "דירי בניין משותפים" (Shared Building Directions). The article discusses the importance of shared building directions in the context of the Jewish people's relationship with God and the world. The post includes a link to the article and a button to "Log Masuk".

מתמקדים בטיפול במבנים המסוכנים ברחבי העיר ובמקלטים המשותפים!

דורון שנפר דובר העירייה • פורסם: 13/06/2022 09:31

תושבים יקרים,

החל ממחר (שני 13.6) ובמהלך כל החודש הקרוב, יגיעו סוקרים לבניינים מסוכנים ולבניינים בהם יש מקלטים משותפים כדי לבדוק כל בניין וכל מקלט ולהכין דו"ח מסודר על המצב ההנדסי של הבניין ועל מצב המקלט בכל בניין משותף במטרה לאתר את הבעיות, להכין תוכנית עבודה מסודרת לתיקון המצב ולהשיג את התקציב הדרוש לחיזוק ומיגון בנייני המגורים בעיר.

בכמה בניינים מדובר?

ישנם בעיר כ-370 מבנים בנייה רוויה (בתי קומות).

איך זה יעבוד?

פיקוד העורף שכר חברה ייעודית שמתמחה ברעידות אדמה. סוקרים מטעם החברה יחד עם נציגי אגף הביטחון ברשות יסתובבו בעיר ויבחנו את המבנים רק מבחוץ. כמו כן יערכו סיור במקלטים המשותפים ויגבשו דו"ח מפורט במטרה לשדרג כל מקלט.

מה השלב הבא?

על בסיס הסקר פיקוד העורף יבצע אומדן לדרישה תקציבית שתוכנס כדרישה לתקציב הממשלה בשנת 2023.

מדוע עושים זאת?

פשוט מאוד, כדי להבטיח פתרונות לחיזוק המבנים הישנים בפני רעידות אדמה ומיגונים בפני טילים וכן לשדרג את המקלטים המשותפים על מנת שיוכלו לתת מענה לתושבים בשעת חירום.

טיפ מספר 1:

שתפו פעולה עם הסוקרים. אל דאגה, לא מדובר בסקר מדידות, אלא בסקר שנועד לבדוק את מצב המבנה ולמצוא פתרונות לחיזוק המבנים.

טיפ מספר 2:

קבלו את הסוקרים באהבה, תכינו להם קפה חם (קינח יתקבל בברכה...) והם יבדקו את המבנה ואת המקלט המשותף ויכינו פירוט מלא של מה שצריך לעשות כדי להפוך את המקלט הפרטי למקום הכי מסודר וראוי.

מתי מתחילים?

החל מיום שני הקרוב 13.6.22 ובמשך השבועות הקרובים, יגיעו נציגי פיקוד העורף לקריית שמונה לבצע סקר מיגון מקלטים פרטיים משותפים. הכוונה לאותם מקלטים שנמצאים בתחתית של בנייני השיכון, שנמצאים באחריות ותחזוקה של בעלי הדירות.

איך נעשה זאת?

סוקרים מטעם פיקוד העורף בליווי של נציגי הרשות יגיעו למקלטים בתיאום עם הדיירים. הסקר יבדוק את תכולת המקלט ויכין פירוט של הפערים החסרים. מה אתם צריכים לעשות? להשאיר את המקלט המשותף פתוח. זה הכל.

טירת כרמל

- הרשות סיימה לבצע סקר מקלטים בבניינים משותפים. מרבית הליקויים המהותיים שנמצאו תוקנו וטופלו, והעבודה תימשך ככל שיעלה הצורך. בכל שאלה בנושא ניתן לפנות למוקד העירוני 106.

נספח ג' פרסום בנוגע להליך בדיקת מקלטים משותפים, שפרסמה עירייה אחרת

עיריית חולון
31 בינואר 2021

מוצאים מקלט!

אגף הפיקוח והשיטור העירוני עורך מזה כחודשיים פעילות בקרה ואכיפה יזומה במקלטים פרטיים בבתים משותפים ברחבי חולון.

מטרת הפעילות היא לוודא כי המקלטים פנויים מכל ציוד, על מנת שניתן יהיה לעשות בהם שימוש בשעת חירום.

עד כה נבדקו 140 מקלטים וניתנו דרישות לתיקון ליקויים ל-94 מקלטים שנמצאו לא תקינים או סגורים.

לאחר ביקורת חוזרת, נמצא כי מרבית הדיירים אכן נענו לדרישה ותיקנו את הדרוש!

נותרו חמישה מקלטים, שטרם עשו זאת.

האגף ממשיך בפעילות מול דיירי בתים אלה וכן ממשיך בפעילות גם בבתים משותפים אחרים בעיר.

6 תגובות 3 שיתופים

28

נספח ד'

מספר פניות למוקד העירוני, לפי חודשים (1 בינואר 2018 עד 25 באוקטובר 2023)

נספח ה'

מנחה לתחזוקות מקלטים ולשימוש דו תכליתי במקלטים ברשויות המקומיות —

36

נספח ג

טופס בדיקת מקלט

דו"ח בדיקת מקלט				
שם הרשות המקומית / המועצה האזורית:				
י"ש (מועצה אזורית בלבד):				
כתובת המקלט (רחוב ומספר):				
מספר המקלט (לפי הרשות המקומית):				
שם המקלט (במ"ר):				
סוג המקלט: עילי / תת קרקעי / דו-סלסי				
דו תכליתי: כן / לא				
תאריך הבדיקה:				
שם הבקר:				
מס"ד	טעם לבדיקה	מסלול הסעיף	ציון	הערות
1	שילוס וסימון סביב למקלט	1		
2	דרכי גישה למקלט	1		
3	שילוס אחזקה	1		
4	שלמות מעברי גישה ומדרגות	7		
5	שלמות קירות המקלט	10		
6	שלמות הרצפה והתקרה	8		
7	סיוע וצביעה	1		
8	סימון ושילוס פנים המקלט	2		
9	ניקיון המקלט	2		
10	תקינות דלתות ההדף והגנציות	6		
11	תקינות חלונות ההדף והגנציות	6		
12	תקינות צינורות האוויר והגנציות	3		
13	תקינות סולמות החדרים	3		
14	תקינות המעקות	2		
15	בור ניקוז	2		
16	תקינות השירותים	3		
17	תקינות המקלחות	1		
18	כיורים תקינים (חומר לא שבר)	1		
19	תקינות צינורות מים	2		
20	חיבור לתשתיות מים	3		קיים / לא קיים - 0/3
21	תקינות מסגרת הביב (אם קיימת)	5		תקין / לא תקין - 0/5
22	חיבור לתשתיות חשמל	9		קיים / לא קיים - 0/9
23	האגרה 220V (לא חייב 24V)	7		
24	לוח חשמל תקין ובטיחותי	7		
25	שקע לסלפון	1		
26	האם קיים חיבור לדיו	1		קיים / לא קיים - 0/1
27	תקינות מערכת אוויר וסינון			ללא ניקוד
28	פנלי מים מחוץ לקיר ובור צינור גביש	3		
29	מספים לכיבוי אש	1		
30	ערכת עזרה ראשונה	1		
סה"כ ציון מסמך:				
ציון הערכה:				
כשירות טובה מאוד		כשירות טובה		לא כשיר
100-90		90-75		40-0
הערות נלוות של הבקר:				

נספח ז' קבלת תקציבים לשיפוץ מקלטים פרטיים

עיריית חיפה

על רקע המצב הביטחוני, יוצאת עיריית חיפה בימים אלה במהלך להשמש מקלטים פרטיים, בהשקעה של למעלה ממיליון ש"ח, אשר ימומן מתקציב משרד הבינוי והשיכון

18:11 | 19.10.2023

שלב הראשון, יכלול המהלך השמש עשרה מקלטים, הממוקמים במבני מגורים פרטיים, במערב חיפה, בקריית חיים ובנווה שאנן, ברחובות: הרוחם, הליבנה, הגיבורים, חטיבת כרמלי, דגניה, יוסף שטרן, ברוך כהן וחנני.

מקלטים אלו נבחרו לביצוע לאחר שהם נבדקו ואושרו ע"י עובדי מינהל ההנדסה ומינהל הרווחה של עיריית חיפה ומהנדסי פיקוד העורף, ונמצא, שניתן להשמש אותם במהירות ובאמצעים פשוטים.

כמו כן, ניתנה העדפה בבחירת המקלטים בגודלן של במקלט ובכמות התושבים שבאפשרותו להכיל וכן בעובדה, כי אין בסביבת המקלטים מקלט ציבורי בקרבת מקום.

העבודות, שיבוצו לצורך השמש המקלטים יימשכו כשבועיים ויכללו, בין היתר, עבודות חשמל, אינסטלציה, עבודות מסגרות ובטיחות, על מנת שהמקלטים יתאימו לשהיה ממושכת.

עיריית אשקלון

דף הבית » פריצת דרך: עיריית אשקלון החלה בשיפוץ והשמש מקלטים משותפים

פריצת דרך: עיריית אשקלון החלה בשיפוץ והשמש מקלטים משותפים

תאריך: 16/03/2023

צעד משמעותי לשיפור תנאי המגורים לתושבי העיר הודות לתקציב מיוחד שהשיגה העירייה ממשרד הביטחון להשמש מאות מקלטים בשנים הקרובות

צעד ענק לשיפור המגורים בעיר: לאחר מאמצים אינטנסיביים ודילוג אחר מול משרד הביטחון, השיגה עיריית אשקלון תקציב משמעותי לשיפוץ, שדרוג וביעור השמש המקלטים המשותפים בבניינים הוותיקים ברחבי העיר. מדובר בכמעט 1,000 מקלטים, שרובם לא שמישים ברמות מסוימות. אגף הביטחון בעירייה פוּביל את הפרויקט מול ועדי הבחיים. כל ועד בית שבו תהיה הסכמה גורפת וכן יעמוד בקריטריונים שנקבעו, יוכל להגיש בקשה לאגף להמשיך טיפול בהתאם לתכנית עבודה שנחתה.

יש לציין כי מדובר בפריצת דרך משמעותית שכן מקלטים משותפים הוגם פרטים ובעלות ואחריות הידירים. בשנים האחרונות הגיעו לעירייה עשרות מכתבים על גודי שמש בדרגות עזרה ומסו להשמש את המקלטים. רחלה מהמהירות המגוון הוג

עיריית קריית שמונה

לראשונה: משפצים ומשדרגים את מקלטים המשותפים בבניינים פרטים!

דורון שנפר דובר העירייה • פורסם: 11:04 07/07/2022

זוכרים את המקלט המשותף ברחוב הר הצופים 13 שנשרף ונגרם לו נזק קשה? היום לאחר השיפוץ, לא תאמינו שמדובר באותו המקלט. ראש העיר הצליח לרתום ארגון אמריקאי רעונה לשם faifai נפגש עם מנהליו דלתון תומס ומרקו מורנו וסילר להם על בעיית המקלטים המשותפים בעיר. תומס ומורנו נענו מייד לאתגר והחליטו לגייס את הכספים הדרושים לצורך שדרוג המקלטים בעיר.

בשלב ראשוני שופצו 3 מקלטים ובימים אלה מתוכננים עוד שני מקלטים להיכנס לסבב השיפוץ הראשון. הארגון ומנהליו עושים מאמצים כבירים לגייס תרומות נוספות ואנו בטוחים כי יצליחו בכך. המטרה היא לשפץ כמה שיותר מקלטים בעיר לבטחון ולרווחת התושבים.

הפרויקט רקם עור וגידים בשיתוף פעולה של גורמים רבים. לפני כשנה דנו חברי מועצת העיר במצב המקלטים המשותפים בעיר. לאחר דיון בנושא הוחלט להקים ועדה שתמפה את המקלטים המשותפים, תגבש תוכנית עבודה מסודרת וכמובן המלצות לגבי שידרוג המקלטים המשותפים וסדר עדיפויות.

ראש העיר הציע לחבר המועצה יורם מלול לעמוד בראש הוועדה ולאחר שנענה בחיוב פעלה הוועדה ביסודיות והגישה את המלצותיה. בוועדה ישבו אנשי מקצוע ברשות ובראשם קב"ט העיר ומנהל אגף הביטחון דקל אריה, שערכו מיפוי מקיף ויסודי של המקלטים המשותפים. אחראי על המיפוי היה מנהל מח' חירום ומקלטים ברשות בני אטיאס. לאחר תהליך יסודי מופו 238 מקלטים משותפים אשר זקוקים לשיפוץ.

ראש העיר שקיבל את הדו"ח, הצליח לגייס תורמים מארה"ב. מדובר כאמור בארגון faifai. אנו מקווים כי תרומות נוספות יגיעו ונצליח להגיע לכל מקלט משותף הזקוק לשיפוץ.

עיריית ראשון

מקלטים משופצים בכ-4 מיליון ש"ח

לפי כחצי שנה, בסוף נובמבר אשתקד, דיווחנו על הצעת משותף של הסוכנות היהודית עמיתו ועיריית ראשון לציון לשיפוץ מקלטים בבניינים מגורים באשדוד. הנה הפרויקט עמד על כ-4 מיליון ש"ח שנוספו ע"י הסוכנות היהודית. על המלכה התאגדה נאחה חברת עמיתו. מינהל החירום והביטחון הרבנים ליו את הפרויקט. לסיכום, הדיירים ועוד הבית אמרו תודה גדולה והבטיחו לשמור על המקלטים המשותפים.

תאריך:

מבצע שחלל בנובמבר אשתקד הגיע לסיכום המוצלח עם שיתופם של כ-210 מקלטים בבניינים משותפים והרבה סיפוק לדיירים ותושבי הבניינים ברבנים הוותיקים. על המלכה האינטנסיבית שנמשכה כחצי שנה עמל למעלה מ-10 קבלנים שעלם בהתאם לחוקים משותפים אותה הגישו חברת עמיתו האחריות על ביצוע הפרויקט ועיריית ראשון ציפתה את המקלטים וערכה רשימה של דרכים המציינים שיפוץ. למבצע האינטנסיבי קדמו 30 ימי עבודה שבהם נערך כאמור מיפוי למקלטים טעון השיפוץ. בכל מקלט שנבחר נקבעו המסגרים ונקבעה תוכנית עבודה לפי רשימת הקבלנים ולוח הזמנים. על הסיפוק וההכרה היו אחראים עובדי חברת עמיתו, חברת בת לסוכנות היהודית אשר גייסה את התקציב לביצוע המיזם.

כזכור, תחילתו של הרעיון לשיקום המקלטים נולד עם חום מבצע צוק איתן וחזן כדי חזרה לשנה מלאה, במהלכם התבשרה עיריית ראשון על מבצע גיש כספים שערכה הסוכנות היהודית לטובת שיקום מקלטים בערי הדרום. לראשון, העיר הגדולה במחוז הדרום והתמישית בגודלה בישראל, הוקצו כ-4 מיליון ש"ח לטובת מיזם מקיף וחד פעמי של שיפוץ מקלטים ברחבי העיר.

מינהל התפעול, באמצעות מינהלת הרבנים, היה הגוף העירייה שגרתם לסכל במיזם והם דאגו לשיתוף את הדיירים ואת ועדי הבניינים הסמוכים המשותפים, רישום הצרכים ותיעוד העבודות, הקשר עם הדיירים והסוכנות של ועד הבניין לשמור על המקלט לאחר שיסומו, קבעו את המודל הכולל למיזם ואת הביטחון כי המקלטים ישובו לשמש את הדיירים בעת הדרוש.

שיפוץ המקלטים כלל צביעה, שילוט, סימון זווה, החלפת דלת הכניסה (במקומות שבהן היה, הוצבה פלדלת) ומגנול חרש, צורת מים חרשה, תשתיות וכל חשמל חדרים, אסלת חדרות ומשאבות חדרות, ועוד פריטים משלימים במקומות שהיה בהם הצורך והתאמת אפסור וזאת.

בעיריית ראשון שבה את הסוכנות היהודית ואת הירד נתן שרנסקי: "מגיע להם עיקר הקרדיט על גיש התקציב הגדול והקצאתו לטובת כל חשב בהגברת תחושת הביטחון האישי והשמירה על חיי אדם", אמר ראש מינהל התפעול מר שלמה גורנברג, ומסיף על כך מר יעקב ביטון, ראש מינהלת כ"ג, ואמר: "תודה נוספת מינהל לחברת עמיתו ולמר יוסי כהן אשר נטל על עצמם את 'כאב הראש' כליו המיזם באופן אינטנסיבי ועד להשלמתו ומסירת המקלטים המשותפים לדיירים".

בעיריית שמונה את הדיירים ואת גורמיהם שהם משותפים פעילים והבנו את חשיבות המיזם ואת ההזדמנות החד-פעמית שניתנה להם. גורמם לכל פעולה מקדימה חזן הבטחה לשמור על המקלטים המשותפים כדי שיתאם את ייעודם הביטחוני. "לערוגה בימים האחרונים, שוב נשמעו אדוקות והמחל עולה. המקלטים החדשים יקלו עלינו בשמירה על החיים וההגברת תחושת הביטחון", אמר אחד הדיירים וממנהל למר "חזרה לכל מי שהיה שותף במיזם המדהים הזה".

ראש העיר דר' יחאל לזרי ומנהל העירייה מר אילן בן עדי חודו לכל העושים במלאכה, למינהל התפעול ולמינהלת הרבנים וכמובן לחברת עמיתו ולסוכנות היהודית על גיש הכספים וההבטחה בפרויקט הכל כך חשוב לתושבים. בעירייה אומרים כי על אף שידורו של המקלט הוא לחירום, מומלץ לעשות בו שימוש יומיומי עבור הקהילה כדי לשמור עליו